

“ De Reszke ”

De beroemde en populairste sigaret der
Engelsche uitgaande wereld

ZACHT

AROMATISCH

VIRGINIA

(PLAIN and IVORY TIPPED)

EGYPTIAN

TURKISH

J. Millhoff & Co. Ltd., London

Bijeenkomst van 20 December 1929 te 's-Gravenhage.

Voorzitter: Z. Exc. Luitenant Generaal b. d. J. L. TEN BOSCH.

Aanwezig: Het Eere-lid Z. Exc. Luitenant Generaal b. d. H. Kemper.

DE VOORZITTER. M. H. Ik open deze bijeenkomst; het is mij een genoegen U allen welkom te kunnen heeten. Huishoudelijke zaken zijn niet te behandelen, de spreker van heden avond zou dus dadelijk het woord kunnen verkrijgen, ware het niet, dat ik eerst wensch mede te deelen, dat wij een zilveren jubilaris in ons midden hebben. 25 Jaren geleden is de heer HANSEN voor de eerste maal hier

bij onze Vereeniging opgetreden als verslaggever van de groote pers en van dat oogenblik af heeft hij steeds onze bijeenkomsten bijgewoond. Zoowel hier als elders. Trouw is hij op zijn post gebleven, met onverdroten ijver heeft hij, naast de belangen die hem waren opgedragen, ook onze belangen behartigd en altijd was hij met groote welwillendheid gereed, om het Bestuur in persaanlegenheden ter zijde te staan, wanneer dit gevraagd werd.

Uw Bestuur, Mijne Heeren, is hem dan ook zeer erkentelijk voor de prettige samenwerking, wenscht den Jubilaris met dezen herdenkingsdag van harte geluk, hoopt, dat het hem gegeven moge zijn, nog lange jaren zijn vruchtbaren arbeid ten dienste van de pers en voor onze Vereeniging met dezelfde opgewektheid als tot dusver, te volbrengen en bied hem ter herinnering aan dezen dag het boekwerk „Michiel Adriaanszoon de Ruyter” aan.

Voorts meen ik goed te doen, den inleider van heden avond bij U te introduceeren.

Dr. GRONDIJS was docent aan een onzer Hoogere Scholen, toen de oorlog uitbrak; onmiddellijk vertrok hij naar België, waar hij o.a. de catastrophe van Leuven en het beleg van Antwerpen bijwoonde.

Geleid door hetgeen hij in België had waargenomen, kwam bij hem den wensch boven, den oorlog als waarnemer, wellicht als deelnemer mede te maken. Dit is hem in alle opzichten gelukt: in 1914 en '15 was hij aan het Fransche Front; in den zomer van laatstgenoemd jaar in Rusland en daarna weder te Verdun. In het begin van 1917 ging hij andermaal naar Rusland, woonde te Petrograd het uitbreken van de revolutie en daarna in het Russische Hoofdkwartier de revolutionaire verwording en ontbinding der Russische legers bij. Hij trad hier mede op als oorlogscorrespondent van de Illustration en van de Daily Telegraph, genoot volle vrijheid om zich op het oorlogsterrein te bewegen, waar hij wilde en verkeerde voortdurend met de hoogste legeraanvoerders, zoodat hij een uitstekend inzicht heeft kunnen verkrijgen in hetgeen er omging.

In het laatst van 1917 was Dr. GRONDIJS in Roemenië

waarna hij zich in het Dongebied aansloot bij het vrijwilligersleger van Officieren, dat aldaar gevormd was geworden, om land en maatschappij te redden van den ondergang door het bolsjewistische regime. Voeg daar nu nog bij, dat hij ook in gevangenschap is geweest bij de bolsjewisten, dat hij tijdens zijn verblijf aan de oorlogsfronten volkomen vrij in zijn bewegingen was en op alle mogelijke wijzen zeer welwillend, ook door de hoogste legerautoriteiten geholpen is geworden, dat deze autoriteiten zijn optreden als militair ook zeer gewaardeerd hebben, wat moge blijken uit een 12-tal militaire ridderorden, waarmede hij in den Grooten Oorlog begiftigd is geworden, dan, mijne Heeren, zult ge wel met mij instemmen, dat het Bestuur niemand beter had kunnen uitzoeken om het onderwerp van hedenavond:

**HET BETEUGELLEN VAN REVOLUTIONAIRE
WOELINGEN, MEDE NAAR AANLEIDING
VAN PERSOONLIJKE ERVARINGEN TIJDENS
DE RUSSISCHE REVOLUTIE**

op militair wetenschappelijke wijze te behandelen.

Dr. GRONDIJS, het woord is aan U.

De heer DR. GRONDIJS.

Inleiding.

Meer dan een reden verzet zich tegen een openbare behandeling van deze netelige quaestie. Hij, die in een tijdperk van orde, waarschuwt tegen het revolutionaire gevaar, en in bijzonderheden de tactiek van aanval op en verdediging van de maatschappelijke orde bespreekt, stelt zich bloot aan de verwijten, dat hij noodeloos ongerustheid wekt, dat hij in de burgerij een ontmoedigend pessimisme verspreidt, en dat hij aan tegenstanders der heerschende orde argumenten en inlichtingen in handen speelt.

Toch gebiedt de plicht, om het vraagstuk der beteugeling van revolutionaire woelingen niet onbesproken te laten. De ervaringen der laatste jaren, in onderscheidene landen, hebben geleerd:

dat het in elke maatschappij onvermijdelijke getal ontvredeenen door een intelligent gevoerde propaganda, methodisch wordt vertrouwd gemaakt met het vermogen waarover zij beschikken, om de bestaande politieke en sociale instellingen te verstoren;

dat een betrekkelijk klein aantal, mits stevig saamgesloten en energiek geleide, revolutionairen zich in bepaalde omstandigheden van de staatsmacht kan meester maken, en de groote meerderheid des volks tyranniseeren;

dat in tijden van sociale verwarring, de vermeestering der staatsmacht zóó snel kan plaats vinden, dat een onvoorbereide regeering daartegenover machteloos staat;

dat een stelselmatige propaganda in het leger bij het uitbreken van een opstand, moderne wapens in handen speelt van revolutionairen, die door den staat onderricht zijn in een oordeelkundige behandeling dier wapens;

en dat op de burgerij in tijden van revolutionaire spanning in den regel niet kan worden gerekend.

Ik ben overtuigd, dat geen enkele straatrevolutie ook maar de minste kans van slagen heeft, indien de Staat vooraf de noodige voorzorgsmaatregelen getroffen heeft en het officierscorps bezielde is met voldoende energie en doortastendheid.

Het ligt echter in het geheel niet in mijne bedoeling om voorstellen te doen, die zeer zeker verkeerd zouden worden uitgelegd, niet alleen door de revolutionairen zelve, maar ook door een vrij belangrijk deel der intellectuelen, die belangstellend een gewelddadige verandering der maatschappelijke orde tegemoet zien.

In overleg met het bestuur der Vereeniging ter beoefening van de Krijgswetenschap, heb ik mij voorgesteld, om hedenavond een historische bespreking te houden van de revolutionaire woelingen, welke geleid hebben tot den ondergang van den Russischen staat. Ik zal daarbij de

fouten behandelen, die voor, tijdens en na het uitbreken der Russische revolutie, begaan zijn door het ministerie van oorlog, het hoofdkwartier, de staatslieden en de legerbevelhebbers in Rusland.

Het zal U dan vrij staan, mijne Heeren, om uit mijn betoog de passende conclusie's te trekken.

1. De Russische Revolutie een waarschuwing voor Europa.

De mislukking der revolutionaire opstanden, die gedurende en na den wereldoorlog in talrijke Europeesche landen uitgebroken zijn, is te danken geweest aan de bittere waarschuwingen, die de Russische revolutie voor Europa had medegebracht. De ervaringen, die de Russische burgerij in de jaren 1917—1920 had opgedaan, waren niet geheel voor de West-Europeesche burgerpartijen verloren gegaan.

Toen bij voorbeeld ROSA LUXEMBURG in hare meest vermaarde Spartacusrede op Kerstmis 1918 als program der opstandige matrozen, soldaten en arbeiders de vermeestering aangaf van de hoofdstad en de vervanging aller he-stuursorganen van het oude regiem door sovjets: sovjets in elke provincie, in elk district, in elke stad, elk dorp en elk ghucht, en deze volksraden naar het beruchte model der Russische revolutionaire sovjets, toen rezen voor de oogen der Berlijnsche burgerklassen de tafereelen op van alle daden van geweld en willekeur, van moord en foltering, die de onmachtige Russische volksmassa's hadden moeten ondergaan. Met de aanroeping der revolutionaire Furiën en de vervallenverklaring van elke rechtsorde, hadden ROSA LUXEMBURG en LIEBKNECHT de wettelijke waarborgen voor de bescherming van hun eigen levens opgeheven. Zelfen zijn zij daarom terecht gevallen als offers aan de in vlammende bezweringen opgeroepen wanorde.

Ook bij de beteugeling der opstanden in München, (KURT EISNER), in Litauwen, Bulgarije, etc. zijn op zeer duidelijke ja elegante wijze, de uit de Russische revolutie getrokken lessen toegepast.

Het is echter mogelijk, meerder voordeel te trekken uit het Russische experiment, dan tot dusverre geschied is. Wij zullen trachten, puntsgewijze, de verschillende fouten te behandelen, die door de Russische civiele en militaire autoriteiten begaan zijn, en waaraan onzes inziens de snelle, de onnoodige instorting der Russische macht te wijten is.

2. De samenstelling der garnizoenen van Hoofdstad en Residentie.

Het is bekend, dat alle uit tactisch oogpunt belangrijke objecten van de eerste revolutionaire stormaanvalien, in de hoofdsteden gelegen zijn. Is de opstand meester geworden van de gebouwen van Staf en Commando, van de ministerie's, van de centrale's van telefoon en telegraaf, daarna van de stations en bruggen, dan is het staatsmechanisme lamgelegd. De eerste plicht van het ministerie van oorlog en van het hoofdkwartier had daarom moeten zijn te zorgen, dat hoofdstad en keizerlijke residentie tegen gewapende relletjes gevrijwaard waren.

In plaats van er zorg voor te dragen, dat de garnizoenen van Petrograd en Tsarskoje Selo uit absoluut vertrouwbare troepen waren samengesteld, hadden ministerie en hoofdkwartier toegelaten, dat uiterst talrijke linksche elementen erin waren doorgedrongen. Dit verzuim was des te onverklaarbaarder, daar het oude bewind altijd met groote nauwgezetheid gewaakt had voor de veiligheid van Regeering en Hof.

Hoofdstad en Residentie waren bezet door de Keizerlijke Garde, onder een generaal, die den rang had van legerkorpsbevelhebber en den titel van Opperbevelhebber van het district Petrograd.

Van de drie infanterie-divisie's, elk uit vier regimenten samengesteld, stonden er twee in Petrograd, de derde in Warschau, maar na den val dier stad was ook haar zetel naar Petrograd overgebracht. Deze twaalf garderegimenten ¹⁾ waren in alle opzichten bevoorrechte eenheden. Ze be-

¹⁾ Deze beroemde regimenten waren:

1e divisie: Preobrajensky-regiment, Semeonofsky-regiment.

woonden heele stadsdeelen en hadden elk een rijk versierde regimentskerk. De gardesoldaten werden in de Michailofsky manege door Grootvorst WLADIMIR aangewezen onder de recruten, welke de militaire recruteeringscommissie's in het gansche rijk gekozen hadden uit de schoonst gebouwde en uit politiek oogpunt meest vertrouwbare boeren.

Met het uitbreken van den oorlog veranderde alles. Alle garderegimenten waren naar het front gezonden en in Petrograd waren alleen nog maar de oefen-(Ersatz) bataljons gevestigd. Ook de vier regimenten Jagers van de Garde, die na de onlusten van 1905, op aandringen van den Chef van den Generalen Staf, generaal PALITSYNE, in Tsarskoje Selo gestationneerd waren, waren naar het front vertrokken.

De Ersatzbataljons dier zestien regimenten beschikten over uitstekende, van een goeden geest bezielde, onder-officieren, allen oudgedienden, meest zwaargewonden uit den oorlog, die de officieren niet alleen voor de oefeningen, maar ook voor de instructie vervingen.

In den aanvang van den oorlog was de geest der garnizoenstroepen oogenschijnlijk goed. Ik heb ze uiterst vaak, dagelijks, zonder wapens, zingende, in uitnemende conditie, door de straten der hoofdstad zien trekken.

Vanaf het einde van 1915 liet het ministerie van oorlog, teneinde de lichter te vereenvoudigen, en het, door allerlei militaire transporten zwaar beproefde spoorwegverkeer, niet nog meer te belasten, de recruten voor de garderegimenten eenvoudig aanwijzen uit de bevolking der hoofdstad zelve. De opperbevelhebber der keizerlijke garde, generaal BEZOBRAZOF, waarschuwde het hoofdkwartier, dat verreweg het meerendeel dezer recruten uit fabrieksarbeiders bestond, zoodat de stad tijdens werkstakingen en revolutionaire woelingen in gevaar zou kunnen komen. De staf-

Ismailofsky-regiment, Jagers-regiment.

2e divisie: Moskou'sche regiment, Leibgrenadiers-regiment, Pavlovsky-regiment, Finlandsche regiment.

3e divisie: Litauwsche regiment, Oostenrijksche (Keksholmsky) regiment, Regiment van den koning van Pruisen (Petersburgsche regiment), Volhynische regiment.

chef aan het hoofdkwartier, generaal ALEXEJEFF, sloeg de waarschuwing in den wind. Inderdaad maakten de bataljons der Garde een goeden indruk. Hun prachtige prestatie gaf voedsel aan de veelal heerschende meening, dat een goed gekleede, gevoede, geoefende en geleide troep, aan aanstokingen tot wanorde weerstand zal bieden. In realiteit heeft de krijgstuicht de gardesoldaten nooit geheel kunnen onttrekken aan den invloed hunner arbeiderssyndicaten, waarin zij ingelijfd bleven, en het was te voorzien, dat zij zich bij de eerste de beste gelegenheid naast hunne kameraden in civiel, zouden scharen.

De tweede enorme fout, welke het hoofdkwartier begaan had, bestond hierin, dat artillerieparken voor de zware artillerie, die door de Geallieerden geleverd werd, in Tsarskoje Selo, in de nabijheid der keizerlijke paleizen, gesticht werden. De arbeiders en de recruten, die aangewezen werden om het geschut samen te stellen en te bedienen, waren uiteraard arbeiders uit de Petrogradsche machinewerken. Hun aantal bedroeg 40.000 toen de revolutie uitbrak. Reeds in de eerste dagen van den opstand dreigden zij het paleis, waarin keizerin en prinsessen woonden, plat te schieten.

Deze bijzondere samenstelling der garnizoenen van Petrograd en Tsarskoje Selo is niet onverschillig voor het juiste begrip van het verloop der revolutie. Wij zullen n.l. zien, dat de overgang der garnizoenstroepen naar de revolutie door de Rijksdoema is uitgelegd als de uitspraak van een algemeen volksgevoelen, en een tegen de oude orde gericht votum van het gansche keizerlijke leger. De waarheid was anders. Het Petrogradsche garnizoen was voor een groot deel al lang gewonnen voor de revolutionaire zaak, en de eerste zorg der overheden had moeten zijn, van het front een betrouwbare legereenheid op te commandeeren, om het uit den band geslagen garnizoen in het gareel terug te voeren.

3. Maatschappelijke vooruitgang en orde.

Tot dusverre hebben alle historici der Russische Revo-

lutie haar beschreven als een onvermijdelijke gebeurtenis. Zóó sterk is de suggestie geweest, welke naar alle zijden uitgegaan is van de revolutionaire ideologie der Russische linksche partijen, dat niet alleen de staatslieden van links, maar ook bijna alle van rechts, tot op den huidigen dag aannemen, dat het uitbreken en het verloop der Russische revolutie volkomen verklaard worden door de zwakheden en ondeugden, die het tsaristische regiem aankleefden. Aan deze suggestie is het ook toe te schrijven, dat het Voorloopig Bewind, onder voorzitterschap van VORST LWOF en van KERENSKY, niettegenstaande zijn uiterst talrijke fouten en tekortkomingen, ook in de oogen veler Wittegardisten vrij uit gaat.

Staatslieden als KERENSKY en MILJOEKOF in hunne handboeken, VORST LWOF, MAKLAKOF, GOETSJKOF en anderen, in hunne artikelen en interviews, bepleiten de stelling, dat de Rijksdoema en het uit haar midden gekozen Voorloopig Bewind, in Maart 1917 onmachtig gestaan hebben tegenover de onweerstaanbare beweging eener opdringende en om recht brullende volksmassa, en dat ze niets anders hebben kunnen doen dan zich op de deiningen dier menigten te laten meedragen.

En zelfs mannen als de vermaarde Wittegardist generaal DENKINE, in zijn 6-deelig prachtig werk over de Russische revolutie en burgeroorlogen, hebben hun blaam en hun haat voorbehouden aan de regeeringen, die aan de kritieke periode Maart—September 1917 zijn voorafgegaan en haar hebben opgevolgd. Het tsaristisch bewind is schuldig aan het uitbreken der revolutie, de sovjet-regering aan hare ontknooping.

Maar hebben staatslieden en militairen in de beslissende Maartdagen wel gedaan wat ze konden?

Leest men opmerkzaam, wat de voormalige leden der Voorloopige Regering en wat de militaire leiders van 1917 en 1918 voor hun revolutionair beleid aanvoeren, dan ziet men in hun geleerde en vaak welsprekende verhandelingen, een voortdurende verwarring tusschen de waarden

welke de Vooruitgang en welke de Orde voor den maatschappelijken mensch bezitten.

Geen dier geschiedschrijvers maakt zich duidelijk, dat de Orde als zoodanig, onder welk regiem ook gehandhaafd, al was het onder het bolsjewistisch regiem zelf, een waardeerbaar goed is. Op de Orde berust de mogelijkheid van elken vooruitgang. De Orde is het steunpunt waarop de hefboom van elke maatschappelijke of politieke hervorming moet worden aangezet. Zonder haar verslijmt elke vastheid in de samenleving, de maatschappij valt terug tot anarchie, elk stelsel wordt nutteloos.

De fout der Russische staatslieden in Maart 1917 is geweest, dat zij niet in de eerste plaats en tot elken prijs, hebben vastgehouden aan het behoud der Orde, dat zij haar hebben laten varen terwille eener partieele verbetering van het staatsmechanisme, ja dat zij de wanorde hebben ingeroepen teneinde op een ondergeschikt punt van regeeringsbeleid hun zin te krijgen.

4. Was de revolutie noodzakelijk?

Het ligt wel voor de hand, dat allen, staatslieden en militairen, die in Rusland gedurende het jaar 1917 belangrijke functies bekleed hebben en die zich niet met voldoende energie tegen den voortgang der revolutie verzet hebben, nú trachten, haar als onvermijdelijk voor te stellen. Hoe zij mogen heeten: MILJOEKOF, DENIKINE, BROESLOF of GOETSJOF, Grootvorsten en socialistische kamerleden, allen troosten zich nú over hun wankelmoeidigheid tijdens de heetste revolutiedagen met de verzuchting, dat er toch niets tegen te doen geweest zou zijn.

Wanneer en bij wie heeft die overtuiging het eerst postgevat?

Het verlangen, om het agrarisch bezit te hervormen, heeft de Russische boeren aan de zijde der revolutionaire arbeiders gebracht, het front ontwricht en ten slotte de revolutie doen slagen. Waren deze agrarische eischen gerechtvaardigd? Ook de oppervlakkigste studie van het boerenprogram leert, dat dit uit een oogpunt van formeel recht het geval niet was, en dat in West-Europa

geen staatsman het gewaagd zou hebben, om het te formulceren en te bepleiten.

De fabrieksarbeiders verkeerden in omstandigheden, zoo gunstig als zij die nooit tevoren hadden gekend. Geen enkele politieke concessie van welke regeering ook, zou den socialen haat der arbeidersklasse hebben kunnen ontwapenen. Met het linksch-Marxistische programma der Russische arbeiderssyndicaten had geen enkele der leden van het Voorloopig Bewind daarom rekening mogen houden.

De voornaamste grieven der Rijksdoema, die de revolutie ontketend heeft, betroffen de persoonlijke zwakheid van den monarch en het absolutisme van den regeeringsvorm. In geruchtmakende redevoeringen, die tot in de verste uithoeken van het rijk weerklink vonden, hadden de latere leden van het Voorloopig bewind, in de Doemavergaderingen, tegen het Raspoetien-schandaal, tegen de laksheid en tegenwerking der ministerie's, tegen benoemingen van persoonlijkheden van twijfelachtig gehalte en verdacht gedrag tot hoogwaardigheidsbekleeders, tegen de straffeloosheid van hooggeplaatste schuldigen geprotesteerd.

De Rijksdagleden, die in Maar 1917 de leiding der revolutionaire woelingen in handen genomen hebben, wenschten echter niets anders dan de afdanking des Tsaren ten gunste van zijn zoon en de afkondiging van eene constitutie.

Verder reikte ook het maximumprogramma niet van hen allen, die in December 1916 van meening waren, dat alleen een paleisrevolutie het land zou kunnen 'redden', en dat het geboden was, om den monarch, op wien alle pogingen om hem goedschiks tot consessies's te bewegen, waren afgestuit, met geweld tot abdicatie te dwingen.

In een groep van Doemaleden, waaronder VORST LWOFF, GOERSJKOF, e. a. waarbij zich een grootvorst en een aantal hoofdofficieren (waaronder de bekende generaal KRYMOF) hadden aangesloten, was het plan gerijpt om den keizer tijdens een zijner reizen tusschen het hoofdkwartier en zijn residentie, gevangen te nemen en op gewelddadige wijze te

nopen tot afstand en overdracht zijner waardigheid op den Grootvorst-troonopvolger.

Een deputatie van Doema-leden had zich om raad gewend tot den stafchef van het hoofdkwartier, generaal ALEXEJEV, die zich met ziekteverlof in Sewastopol bevond. De latere Opperbevelhebber van het Russische leger weigerde zijn medewerking toe te staan en trachtte de afgevaardigden over te halen, van hun voornemen af te zien. Hij voerde aan, dat het niet geoorloofd was, om in oorlogstijd een experiment te wagen, dat een burgerkrijg zou ten gevolge kunnen hebben en de uiteindelijke militaire zegepraal in gevaar zou brengen.

Het schijnt, dat dezelfde deputatie, na bij ALEXEJEV bot gevongen te hebben, bij de legergroepbevelhebbers BROESILOF en ROESSKY meer succes gehad heeft.

Zelfs de grootvorst NICOLAI NICOLAIEWITCH, voormalig Opperbevelhebber der Russische legers, heeft reeds in het begin van Januari 1917 van den coup d'état afgeweten. Hij heeft dien gebillijkt en enkel gearzeld, niettegenstaande het aandringen zijner echtgenoot, om zich aan het hoofd der opstandige beweging te plaatsen.

Ook andere grootvorsten gingen met het voornemen accoord. De uitvoering was vastgesteld op de eerste dagen van Maart. Minstens een vreemde mogendheid heeft met belangstelling het verloop dier gebeurtenissen gevolgd. Het is niet volkomen verklaard, het is wellicht al te licht verklaarbaar, waarom op het tijdstip, waarop de coup d'état zou worden uitgevoerd, de werkstakingen en woelingen uitgebroken zijn, die aan den loop van Rusland's geschiedenis een zoo geheel andere richting zouden geven.

5. De muiten van het garnizoen.

Het is verwonderlijk, hoe in de geschiedkundige beschrijvingen der Russische revolutie — generaal DENIKINE, MILJOEKOF e.a. — de data der telegrammen, die tusschen het Doema-komitee, den Keizer en het hoofdkwartier gewisseld zijn, zijn dooreengehaspeld. Het is voldoende, ze in chrono-

logische volgorde te leggen, om er den zin van te begrijpen.

De eerste woelingen waren eene ontaarding van een werkstaking, waarvan de revolutionaire organisatie's zich hadden meester gemaakt. Ze namen op den 7 Maart voor het eerst het karakter aan van straatbetoogingen. De minister-president Vorst GOLITSYNE, en de minister van oorlog generaal CHABALOV ontvingen buitengewone volmachten om een eventueelen opstand (die zich hoe langer hoe duidelijker begon af te teekenen) te dempen. Hoe ongelooflijk het ook schijnen moge, uit de ministerieele rapporten blijkt, dat de Generale Staf nog nooit de tactische zijde van het vraagstuk der demping van straatopstanden had onder het oog gezien, dat zij uit bureaucratische sleur meende het maar te mogen laten aankomen op de volmaakt onberekenbare medewerking van het garnizoen, en dat zij tijdens de noodlottige dagen het hoofd kwijt was.

De geest van het garnizoen was slecht, de kozakken ondergingen den invloed der omringende enorme troepenmassa's, traden in den aanvang met hunne beruchte nagaika's tegen de betoogers op, maar — slecht geleid en zonder weerstand overgelaten aan de inwerking der tegenstanders — weigerden ze ten slotte, op de menigte in te slaan, en verlieten de kazerne niet meer.

Den 10 Maart hadden de betoogingen ontzaggelijke afmetingen aangenomen. Het gansche gewicht der beteugeling van den opstand kwam nu neer op de politie, die wel vooraf in de bediening van het machinegeweer geoefend was, maar door den bijzonderen vorm harer organisatie — optreden individueel of in kleine groepen — niet in staat was, om het hoofd te bieden aan aanzienlijke volksoploopen. De zoo vaak belasterde tsaristische politie heeft met grooten moed en energie, tot het einde haar plicht gedaan. Door ministerie's en Doema in den steek gelaten en later door het Voorloopig Bewind gedesavoueed, zijn de gardavoi's — door het verbitterde volk schilderachtig „Pharao's genoemd — onder den voet geloopt en geïsoleerd en in eenzame straten en binnenplaatsen mishandeld en doodgeslagen. Het is niet te verwonderen, dat de overlevenden kort daarna,

uit wraakzucht, het Voorloopig Bewind, vaak in de bolsjewistische gelederen, zijn gaan bestrijden.

Gedurende de kritieke eerste dagen der revolutie, heb ik op straat de gevechten in alle fasen gevolgd. Ook den oppervlakkigen toeschouwer zou het licht gevallen zijn te constateeren, dat de garnizoenstroepen er niet toe bereid waren, om zich ernstig tegen de revolutionaire arbeidersbenden te verweren. Op de kruispunten van groote verkeerswegen werden in de eerste dagen carré's gevormd door troepen (regimenten VOLHYNISKY, PAVLOFSKY, PREOBRAJENSKY etc.) die te verhinderen hadden, dat groote menigten zich meester zouden maken van de boulevards welke leidden naar Winterpaleis en ministerie's. Ik merkte onmiddellijk op, dat de soldaten, op het kommando hunner officieren, in de lucht schoten; de bovenverdiepingen der omliggende huizen waren met kogelgaten overdekt. Het sein tot het militaire oproer werd gegeven door een bataljon van het Volhynische regiment, welks commandant door den onderofficier KIRPICHNIKOF was neergeschoten. De eerste luitenant ASTACHOF had daarop de roode vaan gheschen, en het bataljon, weldra het regiment, aangevoerd. Twee dagen nadien waren de officieren der meeste regimenten naar huis gezonden; 60 hadden er het leven bij ingeschoten.

Het gansche garnizoen (ongeveer 100.000 man) sloot zich aanstonds bij de revolutionairen aan. Men zag de troepen, bataljonsgewijze, zonder officieren, enkele reserve-officieren uitgezonderd, door de straat marcheeren, onder roode vaandels en met revolutionaire inscriptie's bedekte banieren. ASTACHOF nam hunne leiding in handen en sanctioneerde zoodanig de losmaking van de legertucht.

Bij elke voorkomende gelegenheid bleek, hoe miniem de gevechtswaarde dier troepen geworden was. Zoodra ergens schoten gelost werden, ontstond onder de militairen een paniek. Zij vluchtten naar alle zijden uiteen en begonnen — indien de toestand gevaarloos bleek te zijn — verdekt regel- en tuchteloos blindweg op de huisgevels te schieten. Een ieders indruk was, dat één enkel bataljon vertrouwbare troepen, onder energieke leiding, de stad

had kunnen schoonvegen. Maar niemand vroeg om de zending dier troepen, en met reden.

De minister van oorlog, generaal CHABALOF, meer paedagoog dan militair (hij was directeur geweest van een kadetenschool) was niet bestand tegen de opwinding dier abnormale straatbetoogingen en had de plaat gepoetst. Zijn opvolger, generaal ZANKEWITCH, meer diplomaat dan krijgsman (hij was attaché militaire geweest in Weenen) was gedurende drie dagen onvindbaar. In een woning, die onbekend was aan ministerie en staf van het militaire district, zat hij te wachten totdat de toestand klaarder geworden zou zijn.

De keizer had aan den ouden generaal IWANOF opgedragen, met een detachement de orde te herstellen. Bij deze keuze had zeker de herinnering aan diens onderdrukking van een opstand in Kroonstad in 1906 medegewerkt. Wie had den keizer geraden, aan den vermoelden, bejaarden, naar geest en lichaam uitgeputten gewezen legergroepsbevelhebber een taak op te dragen, waarvoor alleen een jonge, energieke chef had aangewezen mogen worden? Generaal IWANOF had niet alleen de muitende, militair waardelooze troepen tegenover zich, maar ook het Doemakomitee. Het was er de Doema niet om te doen, op dat oogenblik, coûte que coûte, de orde hersteld te zien.

6. De Rijksdoema bestendigt de ontstane wanorde.

Het Russische parlement deed op dat oogenblik, wat alle parlementariërs in zulke omstandigheden in de eerste plaats zouden trachten te doen, n. l. trachten, politieke munt te slaan uit de moeilijkheden welke de regeering ondervond. De Rijksdoema had gearzeld, om op eigen verantwoording den staatsgreep uit te voeren. Hier bood zich eene mogelijkheid, om abdicatie van den keizer en invoering van ministerieele verantwoordelijkheid te verkrijgen, zonder iets anders te doen dan vreemde krachten te laten werken.

Het wordt op eenmaal duidelijk, waarom de Doema, bij monde van haar voorzitter, RODZIANKO, geen enkel voorstel

heeft gedaan, om den straatopstand en de munterij der garnizoenstroepen te dempen met behulp van een betrouwbare eenheid van het gevechtsfront. Elk cavalerieregiment van GRAAF KELLER of van KHAN NAHITCHEWAN of der Wilde Divisie, had dat in een paar dagen klaar gespeeld.

De eenige preoccupatie van het Doemakomitee in de Maartdagen was, den Keizer en de legerbevelhebbers te overtuigen, dat het de opstandelingen alleen te doen was, om het behoud eener monarchie, den Keizer tot afstand te bewegen, en daarna een constitutioneele monarchie in te voeren. Was dat doel bereikt, dan zou de storm zich neerleggen.

Den 11en Maart zond de Doemavoorzitter RODZIANKO aan den Keizer een aldus gesteld telegram :

„De toestand is ernstig. In de hoofdstad heerscht anarchie. De regeering is verlamd. Verkeer, voedselvoorziening, brandstoffentransport zijn gedesorganiseerd. De algemeene ontevredenheid zwelt aan. In de straten wordt regelloos geschoten. De eene troepeneenheid schiet op de andere. Men moet onmiddellijk een persoonlijkheid, die het vertrouwen des lands geniet, met de samenstelling eener nieuwe regeering belasten. Er mag niet worden gedraald. Elke vertraging staat gelijk met een doodvonnis. Ik smEEK God, dat de verantwoordelijkheid op dit uur, niet op den monarch moge vallen.”

Geen woord over onmiddellijk ordeherstel.

Den volgenden morgen reeds zond RODZIANKO een tweede telegram aan den Keizer :

„De toestand wordt ernstiger. Er moeten terstond maatregelen worden genomen. Morgen zou het te laat zijn. Het uiterste uur is geslagen, dat beslissen zal over het lot van Vaderland en dynastie.”

Alweer geen woord over demping van den opstand. De Doema meent, dat eindelijk haar uur geslagen is. Kwamen nú troepen van het front de orde herstellen, dan zou daarna de Keizer wellicht niet meer te vinden zijn voor inwilliging der eischen van het parlement. Vóór de Keizer toegegeven zal hebben, mag geen verbetering in den toe-

stand intreden. Het parlementaire program gaat vóór de orde, het deel vóór het Geheel.

De Doema gaat verder. Zij wendt zich tot de legerbevelhebbers en marine-autoriteiten en tracht hen te bewegen om ook hunnerzijds bij den Keizer aan te dringen, niet op beteugeling van den opstand, maar op troonsafstand. Aan generaal BROESILOF, generaal ROESSKY, aan admiraal NEPENINE stelt RODZIANKO het voor, alsof het de losgebroken volksmenigten alleen te doen is om 's Keizers afdanking. Het is onmogelijk aan te nemen, dat de Doema hierbij te goeder trouw gehandeld heeft. Op het tijdstip, waarop zij aan Keizer en militaire autoriteiten een valsche toedracht der omstandigheden seint, is haar bekend, dat de rebellie zich onafhankelijk van haar organiseert.

Een dag nadat admiraal NEPENINE aan den Keizer de wenschen der Doema overbrengt, wordt hij vermoord — met honderden marineofficieren — door matrozen, die geleid worden door revolutionaire burgers. In Petrograd vormen zich komité's, die zich niet bekommeren om Keizer of Doema. Toch zendt RODZIANKO aan generaal ALEXEJEV een telegram, waarin gedreigd wordt, het leger te desorganiseeren, indien de Keizer niet afdankt.

BROESILOF verhaalt in zijne Mémoires:

„Ik werd door ALEXEJEV aan het telegraaftoestel geroepen. Hij deelde mij mede, dat het in Petrograd gevormde Voorloopig Bewind dreigde, ingeval NICOLAAS II weigerde van den troon afstand te doen, de zending van levensmiddelen en munitie naar het front af te sijden. Nu is het een feit, dat wij niets in reserve hadden. Hij verzocht mij dus, evenals aan de andere opperbevelhebbers, om den Keizer telegraphisch tot afstand te bewegen. Ik antwoordde, dat deze maatregel mijns inziens onvermijdelijk was.....”

Denzelfden morgen, waarop deze telegrammen gewisseld worden, organiseert de revolutie zich. De straatopstand kiest zijn eigen chefs. Hij dringt in het Doemagebouw binnen, verwijst het parlement naar een achterzaal, en roept in de groote vergaderzaal de gedelegeerden samen der proletarische klassen, die naast, dan boven het Voorloopig Bewind

Rusland's lot zullen besturen. Den 12 Maart wordt de volgende proclamatie afgekondigd:

„Burgers! De in het Doemagebouw zetelende vertegenwoordigers van werklieden, soldaten en Petrograd's bevolking, kondigen aan, dat de eerste vergadering van vertegenwoordigers zal plaats hebben hedenavond, om 7 uur, in de vergaderzaal der Rijksdoema. Alle troepen, die de zijde van het volk gekozen hebben, moeten onmiddellijk afgevaardigden kiezen, en wel één per compagnie. De fabrieken moeten een vertegenwoordiger kiezen per duizend arbeiders.....”

Het feit, dat de revolutionaire benden voor hunne samenkomsten de vergaderzaal der Rijksdoema gekozen hadden, had een symbolische beteekenis. Hier vormde zich, nog voor de Voorloopige Regeering, in het hart van het Parlement zelf, de Sovjet, die weldra de eenige macht zou zijn, waaraan voortaan de revolutie zou gehoorzamen.

Ook nu nog zou het niet te laat geweest zijn om de wanordelijke benden, die alleen maar den schijn van een militaire macht bezaten, als stof uiteenteslaan. De Doema kon echter niet meer terug op den ingeslagen weg. Tegenover den Keizer, den Grootvorst NICOLAAS, de opperbevelhebbers te velde, generaal ALEXEJEFF en de marineautoriteiten, had zij volgehouden, dat de wanordelijkheden de begrijpelijke uitdrukking waren van eene volksontevredenheid, die veroorzaakt door 's Keizers aanblijven, door diens abdicatie zou worden weggenomen. Kon zij nu reeds toegeven, dat het bij de Petrograadsche arbeiders, soldaten en kleinburgers, al om heel iets anders ging dan om eene oppervlakkige verandering in het staatsbestuur?

De lang ingeroepen revolutionaire woeling was al niet meer enkel een dreigement en een hefboom, waarmede de hardnekkigheid des Keizers kon gebroken worden. De revolutie had zich losgemaakt van de Doema en was geworden tot een staat in den staat. De Doema had nu de keuze: of zich van de revolutie af te keeren, of er zich aan te onderwerpen. Ze heeft het laatste gekozen. En ze heeft zelfs het voorwendsel niet kunnen aanvoeren, dat de Keizer

niet had willen antwoorden. *Op denzelfden morgen, waarop zij een telegram aan den Keizer verzonden had en de sovjet zich in het Doemagebouw zetelde, verbreidde de Doema de volgende proclamatie:*

„Het Voorloopig Komitee der Rijksdoema is verplicht, om in de moeilijke omstandigheden van innerlijke desorganisatie, door wanbeleid van het oude Bewind tewegegebracht, zich te belasten met het herstel der staatkundige en maatschappelijke orde..... Het Komitee spreekt zijne overtuiging uit, *dat volk en leger het zullen steunen in zijn moeilijke taak, welke hierin bestaat: een nieuwe regeering te vormen, welke beantwoordt aan de wenschen der bevolking en die haar vertrouwen geniet.*”

De Doema nam stelling tegen de gezonde elementen in het leger, die op ordeherstel langs militairen weg aandrongen. Ze erkende op definitieve wijze den opstand, bestendigde de wanorde, en riep tegen het gevaar van een vroegden terugkeer der orde, de hulp in van volk en leger, d.i. van het bandelooze gepeupel, en de muitende soldaten.

Men heeft veel gediscuteerd over de wettigheid of onwettigheid der Voorloopige Regeering. Door de macht in handen te nemen, alvorens de Keizer afstand had gedaan, ja alvorens hij geantwoord had op een vraag van RODZIANKO, waardoor de oplossing der ingetreden crisis toevertrouwd werd aan den vrijen wil van den wettigen Keizer, heeft het Doemakomitee en dus de Voorloopige Regeering haar nieuwe macht geusurpeerd. Als haar rechtsgrond heeft het den revolutionairen opstand aangenomen. Dit foutieve begin verklaart afdoende den wankelen loop en den val van de Voorloopige Regeering.

Reeds den volgenden dag, eveneens voor 's Keizers antwoord, sloot de Rijksraad zich aan bij de Doema. In een telegram aan den Keizer verklaarde hij:

„Tengevolge van de totale desorganisatie der verkeersmiddelen en van het uitblijven van onmisbare grondstoffen, hebben werkplaatsen en fabrieken het werk stopgezet. De gedwongen werkeloosheid en de zeer ernstige crisis in de voedselvoorziening hebben de volksmenigten tot wanhoop

gedreven. Dit gevoel wordt versterkt door den haat tegen de regeering, en den argwaan jegens de staatsmacht, welke gevoelens tot diep in de volksziel zijn binnengedrongen.

Dat alles heeft den vorm aangenomen van een spontanen volksopstand, en de troepen hebben zich bij deze beweging gevoegd. *De regeering heeft nooit in Rusland vertrouwen genoten, is voor goed in diskrediet gebracht, en is volkomen machteloos om meester te worden van den opstand.*''

Deze houding der Russische wetgevende — en adviseerende lichamen was daarom te rockeloozer, daar *deze voetval voor de revolutionaire bureaux niet gerechtvaardigd was door hun invloed en gezag*. Later heeft de ondervoorzitter van den Sovjet, SKOBELEF, verklaard:

„Ik moet bekennen, dat, als ik in het begin der revolutie, naar buiten ging, op het perron van het Taurische paleis, om de eerste groep soldaten te verwelkomen, die de Doema kwamen bezoeken, en een toespraak tot hen hield, ik er zeker van was, dat ik binnen enkele dagen zou zijn doodgeschoten of opgehangen.”

Noch de Sovjet, noch het Voorloopig Bewind, had alle strekkingen en alle uitwegen der Revolutie in hare macht. Gedurende twee maanden heerschte in de hoofdstad de zedelijke chaos van den populairen willekeur, die zich niet wenschte te buigen onder het juk van een nieuwen meester.

Drie machten streden om den voorrang: ministerie's en Hoofdkwartier, de Sovjet en de Voorloopige Regeering.

De ministerie's van Binnenlandsche Zaken en van Oorlog capituleerden op schandelijke wijze.

De Sovjet wachtte op LENIEN, die zich al opmaakte, om vanuit Bern met Duitsche hulp en met Duitsch geld, de leiding der woelingen op zich te gaan nemen. In afwachting van zijn komst, vergenoegden de communisten er zich mede buiten Regeering en Sovjet om, zich van de revolutionaire geesten, door de verbeterheid hunner kritieken, de ongehooflijke geestdrift van hunne prediking en het realisme hunner demagogie, meester te maken. In zijne samenstelling maakte de Sovjet alle fluctuatie's der revolutionaire meening, en de afglijding naar de uiterste linkerzijde mede.

De Voorloopige Regeering daarentegen, onveranderlijk in hare samenstelling en haar program (voortzetting van den oorlog en uitstel der beslissing in alle economische en maatschappelijke vragen tot de samenroeping der Constitueerende vergadering) trachtte haar evenwicht te bewaren op dezen bevenden bodem.

Van Maart tot October 1917 is de revolutionaire menigte een chaos gebleven. Toch heeft zij gedurende dien tijd — wegens de enkele omstandigheid, dat de Voorloopige Regeering het niet aandurfde, tegen haar optreden — een ondragelijken druk uitgeoefend op alle werkzaamheden van ministerie's, regeering en legerautoriteiten.

Het was de Voorloopige Regeering zelve geweest, die het onzinnige beginsel van een „constitutieven volkswil” had opgeroepen. Zij heeft zich nooit meer van deze fantasie kunnen losmaken. Aan hare angst voor de zelfgeschapen schim is zij te gronde gegaan.

7. De Sovjet en het Leger.

Er is geen geval bekend, waarin het miserabele Voorloopige Bewind, bij meeningsverschil met den Petrograadschen Sovjet, niet heeft moeten toegeven.

Reeds in de eerste week van haar bestaan, heeft het Voorloopig Bewind, op bevel van den Sovjet, de officieel afgekondigde benoeming van Grootvorst NICOLAAS tot Opperbevelhebber moeten vernietigen en het vervoer der keizerlijke familie, waarvoor langs diplomatieken weg een asyl in Engeland gevonden was, moeten afbestellen.

De betrekkingen tusschen Regeering en Sovjet werden geregeld door KERENSKY, die als minister van Justitie (later Oorlog) zitting had in den kabinetsraad, en als lid van den Sovjet al zijne zittingen bijwoonde. Het is zijn historische rol geweest, om alle wenschen der muitende massa door de Regeering te doen uitvoeren, en zodoende de verantwoordelijkheid voor alle noodlottige en staatsverraderlijke sovjethandelingen te schuiven op het Voorloopig Bewind.

Nergens is deze samenwerking tusschen de verantwoorde-

lijke burgerlijke staatslieden en de onverantwoordelijke revolutionaire leiders duidelijker gebleken dan bij de geleidelijke ontwrichting van het leger, in een wervelstorm van verderfelijke reglementen en noodlottige benoemingen, die door de Regeering waren afgekondigd, maar alle door den sovjet geïnspireerd.

De misdaad der burgerlijke staatslieden: MILJOEKOF, Vorst LWOF, KERENSKY, NJEKRASSOF e tutti quanti, is geweest, dat zij elke gelegenheid aangegrepen hebben om door vage en onvervulbare beloften het officierscorps aan hunne onmacht te binden en aan haar ergste vijanden over te leveren, niettegenstaande zij wisten, dat niet zij, maar de Sovjetleiders de feitelijke macht in handen hadden en niet zouden rusten, vóór alle doeleinden der revolutionaire propaganda zouden zijn bereikt.

Door een verkeerde voorstelling van den staat van zaken, hadden zij de opperbevelhebbers van leger en vloot tot erkenning van hun voos bewind weten over te halen. Grootvorst NICOLAAS was door hen tot Opperbevelhebber van het Russische leger benoemd, maar zoodra hij in die functie een proclamatie tot de Russische officieren gericht had, om zich aan de Voorloopige Regeering te onderwerpen, werd hij eenige dagen nadien, als voortaan nutteloos en gevaarlijk, op simpel verzoek van den sovjet weggezonden.

De sovjet vreesde den toorn van het officierscorps, die uit de legermassa begon omhoog te stijgen. Het werk van een aantal uit den band geslagen reservebataljons mocht niet ongedaan gemaakt worden door eene reactie van het gezonde leger. De officieren moesten onschadelijk worden gemaakt. De beruchte Prikaze (dekreet) No. 1, door den sovjet — tot groote verrassing der Regeering — op aanplakbiljetten en per telegraaf verspreid, schafte den militairen groet af, hief elke gehoorzaamheid aan de hierarchische superieuren op, verbood iets te doen zonder toestemming van den sovjet. Deze prikaze No. 1 is door de Voorloopige Regeering kalm geslikt.

De onderofficier KIRPICHNIKOF, die zijn bataljonsecommandant tijdens de straatwoelingen met de revolver had neer-

geschoten, werd, op verzoek der revolutionairen, door den nieuwen commandant van het district Petrograd, generaal KORNILOF, weliswaar met goedkeuring van minister GOETSJKOF, beloond met de orde van St. George. De reserve-luitenant ASTACHOF, die de oproerige troepen onder de roode vanen naar de Doema geleid had, eveneens.

Reeds in den aanvang zijn vanuit het leger stemmen opgegaan van jonge en dappere officieren, om bijzondere stormdetachementen te vormen, die de oude legerdiscipline bewaren zouden, en te gelegener tijd tegen de wanorde der hoofdstad zouden worden losgelaten. Het is de schuld geweest van de Voorloopige Regeering, dat dit plan welks verwerkelijking het Staatswezen zou hebben gered, door het legerbestuur is gewraakt.

En de Sovjet, en de Regeering, hadden elk een militaire commissie benoemd, die zouden samenwerken in een z. g. Commissie van Contact, waaraan alle legerhervormingen waren opgedragen. De samenstelling der sovjetcommissie spreekt boekdeelen: van de 19 leden was er slechts een beroepsofficier: veertien waren soldaten, twee officiers-aspiranten, twee officieren van de administratie. Het moet erkend worden, dat ook de commissie van het ministerie van oorlog, die bestond uit generaals en kolonels van den generalen staf, zich schandelijk volgzzaam betoond heeft. De z.g. Declaratie der rechten van den soldaat, die het Russische leger voor altijd vernietigd heeft, is drie malen achtereen, door deze stafcommissie met algemeene stemmen aangenomen en aan den minister ter teekening voorgelegd.

Benoemingen van legerbevelhebbers, maatregelen van algemeen bestuur, betreffende legertucht, voorziening in levensmiddelen en munitie, onttrekking van gansche lichten aan den krijgsveld, zijn door de sovjet bij monde van KERENSKY, aan de regeering opgedrongen, en door haar met voorbijgaan van het hoofdkwartier, in het leger afgekondigd.

KERENSKY voerde in zijn kabinet en in alle verantwoordelijke legerposten, mannen binnen, die, even praatgraag als hij zelf, evenals hij aan de illusie hingen, dat men de

normale legertucht kan vervangen door samensprekingen tusschen officieren en soldaten, en dat de legeroperatie's kunnen worden uitgevoerd onder gedetailleerde controle van soldatenkomitee's. Het is dan ook niet anders dan gerechtigheid, dat hij tenslotte door al zijn creaturen — zonder uitzondering — in den steek gelaten is en het uiterste gevaar geloopt heeft, om door hen aan den sovjet uitgeleverd te worden.

In het begin van September was de verontwaardiging van het officierscorps tot het uiterste gestegen. Niettegenstaande Rusland's formidabele weermacht van tien millioen man, die — afgezien van de irreguliere eenheden — verdeeld over 68 infanterie- en 9 cavaleriecorpsen, bijna de helft van alle legers der Centrale machten aan het Russische front bond, niettegenstaande de zeer voldoende bewapening, niettegenstaande de zoete beloften der burgerlijke politici en praatjesmakers, was het 1 Juli-offensief volkomen mislukt, was Riga genomen, drongen in alle frontsectoren kleine vijandelijke troependeelen Rusland binnen, en tastte de wanorde hoe langer hoe dieper de organen van staat en maatschappij aan.

De officierswereld was geëindigd met deze eenvoudige waarheid te ontdekken, dat het herstel eener verstoorde orde niet een staatkundig, maar een militair probleem is. Breken revolutionaire woelingen uit, dan is dat op zichzelf reeds een bewijs, dat de gebruikelijke politieke methodes van overleg en compromis gefaald hebben. De laatste halve eeuw heeft ons een geheel nieuwen vorm van sociale opstanden gebracht. Elk modern gezag staat tegenover een revolutionaire partij waarmede het onmogelijk is, door wederzijdsch begrip en door toefelijckheid tot samenwerking te komen, daar zij onverzoenlijk is in hare bedoelingen, onmedoogend in hare middelen, en daar hare medewerking niet anders gekocht kan worden dan door een volledige abdicatie van alle autoriteit. Tegenover de moderne revolutionaire krachten zijn phrasen onnut. Ze zijn op elk oogenblik bereid, de straat op te gaan, en daar kan het woord alleen zijn aan het machinegeweer.

In het einde van Augustus 1917 besloten de officiersbonden, onder den Opperbevelhebber KORNILOF, tegen de sovjets op te staan. Bijna zes maanden waren verloren gegaan in nuttelooze pogingen om het revolutionaire roofdier door toegeven en liefkoozen voor zich te winnen. Men hoopte, de burgerlijke staatslieden mee te krijgen in een alliantie tegen den sovjet. Maar tot het laatste oogenblik zijn zij de wanorde trouw gebleven. Gevangene harer burgerlijke ideologie, en tot het oogenblik van haar val bezig, om den weg voor de naderende bolsjewistische macht te effenen, heeft de Voorloopige Regeering het gezonde verweer dat uit de officierskringen opkwam, ontkracht. Haar laatste belangrijke regeringsdaad is geweest, om — ten bate van den revolutionairen sovjet — KORNILOF en zijn voornaamste aanhangers te doen arresteren en als rebellen gevangen zetten. Denzelfden dag heeft zij TROZKY, die gevangen zat, de vrijheid hergeven.

8. De schaal der gevechtswaarden in het Russische leger.

Voor een goed begrip van den toestand in het leger, moet men bedenken dat de bolsjewistische partij, die meer en meer den Sovjet in handen kreeg, bij het uitbreken der revolutie, in het leger geen aanhangers geteld had. In de maand Maart 1917 zou elk behoorlijk infanterieregiment van den ouden stempel het tegen de opstandelingen in de hoofdstad hebben kunnen opnemen. Toch zou het niet voorzichtig geweest zijn, om een, uit boeren bestaande troep, tegen de rebellen in het geweer te brengen.

Het verloop der revolutie heeft geleerd, dat verschillende klassen en rassen op verschillende wijze gereageerd hebben op de revolutionaire propaganda.

De arbeidersregimenten gingen het eerst voor het leger verloren. De boerenregimenten verslaptten ook spoedig, en sloegen uit den band. De Siberische boeren — wegens hun oorsprong — een energieker slag van lieden dan de Russische, hielden wat langer stand. Zoo is dan ook voor de

1 Juli-aanval op de heuvelgroep nabij Bjejany, welke vermeestering den weg naar Lemberg zou heropenen, door BROESILOF opgedragen aan een Siberisch infanteriecorps (het 7e).

De cavalerie en de artillerie boden iets langer dan de infanterie weerstand aan de rottingsverschijnselen, waar-schijnlijk wijl zij zich beschouwden te behooren tot elite-wapens. Gedurende de maand Juli kon hier en daar nabij het front, een normaal escadron uitstekend voor de hand-having der orde gebruikt worden. In zulke gevallen hing de geest van den troep bijna uitsluitend af van de persoon-lijke eigenschappen van den commandant, hetgeen op zich zelf genomen, een gevaarlijk verschijnsel is.

Vanaf de maand Augustus kan men zeggen, dat alle nor-male Russische regimenten zich bij de revolutie aangesloten hadden, met uitzondering wellicht van het cavaleriecorps van generaal KRYMOF, die over een groot persoonlijk gezag beschikte.

In het einde bleven in het leger alleen dié troepen gevechtsvaardig, waarin langs erfelijken weg, militaire eigenschappen opgehoopt waren. In de eerste plaats reken ik hiertoe de kozakken en de Mohammedaansche troepen.

Onder de kozakken, die, gelijk bekend, een soort van krijgshaftigen kleinadel vormen, blonken de kozakkenstam-men uit, die nog in het voorgaande geslacht tegen Tataren en Circassiërs gestreden hadden, zooals de kozakkenstammen van den Koeban en den Terek. Het is een feit, dat alle kozakkenregimenten, in den winter 1917/1918, naar hunne Stanitsa's zijn teruggekeerd, onder hunne eigen officie-ren, in de oude formatie met hunne vanen, wapenen, paar-de, ongeveer zooals zij uit hun dorpen vertrokken waren.

Weldra bleek echter, dat de officierspartij ook op hen niet kon rekenen voor het herstel der Russische orde. Een listige bolsjewistische propaganda had separatistische nei-gingen bij hen wakker geroepen, en den ouden historischen naijver jegens den Russischen officiersadel gewekt. Men had hun wijs gemaakt, dat aan hunne voorrechten en hun bezit niet zou worden geraakt. De beteugeling der wanorde

in Petrograd en Moscou was in hun oogen een Groot-Russische zaak.

De cenige divisie, die tot het einde en tot na haar terugkeer in hare haardsteden, aan het oude commando der tsaristische officieren getrouw gebleven is, en wier haat tegen de bolsjewicken dien der officieren evenaarde, was de z.g. Wilde Divisie, die bestond uit zes regimenten Mohanmedaansche cavalerie, vertegenwoordigers van zes Kaukasische stammen. Deze lieden hadden een paar duizend jaren krijgvoeren achter zich en spreidden een buitengewone dapperheid ten toon. Ik heb in hun midden de achterhoedegevechten van het 7e en 8e leger in Galicië medege maakt. Nooit schroomden deze Tartaren of Gabardinen of Tchetchens, om met de rijzweep op de revolutionaire Russische soldaten in te slaan. Geen propaganda der Russische soldatenkomitee's had vat op hen. Met een gevoel van diepe verachting beschouwden zij die uit den band geslagen soldatesca. Wanneer gewaagd werd van een expeditie tegen Petrograd, verklaarden zij, hunne officieren zonder aarzeling, ja met wellust tot in de sovjetbureaux der hoofdstad te willen volgen.

Toen dan ook in de eerste helft van September de Wilde Divisie, onder generaal Vorst BAGRATION, naar Petrograd afgezonden werd, ging hun faam hen vooraf. Was de onderneming gelukt, dan was zonder twijfel het gansche directorium der communistische partij onverbiddelijk uitgeroefd. Het feit, dat zoovele Israëlieten deel uitmaakten van de revolutionaire comite's vuurde hen temeer aan.

9. Nieuwe contrarevolutionaire detachementen.

In de Russische infanterie was de groote massa voor beëindiging van den oorlog en voor gehoorzaamheid aan de sovjets gewonnen. Maar in hare rangen zonderden zich in den zomer van '17 talrijke militairen af, die zich aanboden, om in nieuwe legerformatie's, in den ouden trant georganiseerd, strijd te voeren zoowel tegen den ervvijand, als tegen de binnenlandsche wanorde. Had men tijdig deze tiendui-

zenden officieren en soldaten uit de hen omringende revolutionaire massa afgezonderd, vereenigd, geordend en georganiseerd, dan nad men — naar kolonel NESJENTSOFF, de organisator van KORNILOFF's stormbataljons mij mededeelde — minstens een legercorps van de allerhoogste qualiteit kunnen vormen.

Deze NESJENTSOFF was al in Mei begonnen, met aarzelende toestemming van zijn chef KORNILOFF en tegen het uitdrukkelijke verbod van de regeering in, twee bataljons te vormen, uit vrijwilligers samengesteld, meest voor krijgsfeiten gedecoreerd, door oudgedienden gekeurd en nieuw geoefend, en tot een keurbende vereenigd, die aan het front, o.a. bij den Russischen Juliveldtocht tegen GALTSSJ en STANISLAU onweerstaanbaar gebleken was, en die zoo volmaakt in zijn hand lag, dat zij in begin September naast de Wilde Divisie tegen Petrograd kon worden afgezonden.

Hoe komt het, dat de legerautoriteiten gedurende de zomermaanden geen kans gezien hebben, om uit de chaotische legermassa althans een groot deel der 200,000 officieren en een minstens even groot aantal soldaten af te zonderen, die in bijzondere nieuwe afdeelingen, ter beschikking der nieuwe regeeringspolitiek hadden kunnen worden gesteld?

10. Misslagen der legerbevelhebbers.

Om zich een beeld te vormen van de werkzaamheid der bevelhebbers van divisie's, corpsen, legers en legergroepen, moet men zich allereerst duidelijk maken, dat de staven van de wanorde bijna niet geleden hadden. Terwijl de soldaten zich hier en daar met den Duitscher verbroederden of deserteerden, of munitie en plunderden, kortom zich veranderden in een volkomen onbruikbaar gevechtsmateriaal, waren de staven intact gebleven. De bevelhebbers waren zoo voor als na door deskundigen omringd en bevonden zich in onafgebroken telegraphische en telephonische verbinding met hoofdkwartier en ondergeschikte leger-eenheden. Een indrukwekkende artillerie stond te hunner beschikking, de pantserauto's — dat meest gevreesde wapen

in de revolutionaire straatgevechten — waren in de stafcentra opgehoopt. Geduchte escadrons Mohammedaanse ruiters en Koebankozakken wachtten op een teeken om door parate executie's van comitee's en sovjets aan de wanorde een einde te maken.

Tegenover deze scherpomlijnde bedreigingen konden de „kommissarissen" niets anders stellen dan den chaos der revolutionaire menigten, waarin zijzelf alle discipline gedood hadden.

Dat de „generaals" het gelijktijdig en overal, hebben afgelegd tegen de burgercommissarissen, kan niet aan het toeval toegeschreven worden. Alle fouten, die in 1917 begaan zijn door KORNIOF, DENIKIEN, KRYMOF, en de meeste tekortkomingen welke in latere jaren aan DENIKIEN, KOLT-SJAK en WRANGEL worden ten laste gelegd, moeten worden teruggebracht tot het onvermogen van den tsaristischen hoofdofficier om zijn gedragslijn naar de veranderde tijdsomstandigheden te richten.

Terwijl uit de lagere rangen stemmen opgingen, om op zuiver militaire wijze de wanorde in haar oorsprong, den Petrograadschen sovjet, aan te grijpen, hebben de bevelhebbers tot het laatste oogenblik gearzeld. Deze volop gedeceerde, geleerde, en vaak niet van persoonlijken moed ontbloote legercommandanten, gaven er de voorkeur aan om, in hunne stafpaleizen, de fictie der oude enorme legercommando's te blijven voortleven, en, als bijenkoninginnen in haar verlaten raten, vol waardigheid maar onmachtig, fatalistisch het mirakel der legeropstanding of hunne arrestatie, te blijven afwachten.

In Berditsjef, waar DENIKIEN en onderscheidene andere generaals ter gelegenheid van KORNIOF's staatsgreep tegen de regeering gearresteerd werden, waren de soldatenbenden volkomen waardeloos. Een enkel officiersbataljon had de gansche stad kunnen terroriseeren, maar zijn formatie was niet door de reglementen voorzien. Toen de bolsjewistische kommissaris JORDANSKY, op bevel van KERENSKY, de generaals DENIKIEN, MARKOF, ORLOF, ERDELI e.a. gevangen liet nemen, bleek, dat al deze generaals gedurende de laatste

maand waren voortgegaan, om orders en reglementen die voor het gansche leger bestemd waren, correct gestempeld en ondertekend, af te kondigen, en noch voor hun persoonlijke veiligheid, noch voor eenig staatkundig doeleinde, op één ernstigen verdediger konden rekenen.

Het was den chef van het stafmateriaal, generaal ORLOFF, niet bekend, dat de pantserauto's, die aan den staf behoorden, toevallig alle „in reparatie” gezonden waren, en dat hunne bedieningsmanschappen al sinds geruimen tijd door JORDANSKY gewonnen waren. Toen dan ook het escadron Orenburgsche kozakken, dat met de bescherming van DENIKIEN's woonhuis en stafgebouw belast was, voor kwam rijden, zag het zich plots tusschen twee van DENIKIEN's pantserauto's geplaatst, die het op de vlucht dreven. De adjunctkommissaris KOSTYTSIEN, kwam met twaalf gewapende komiteeleden DENIKIEN en MARKOF volkomen onwettig arresteeren en vond beide in vol ornaat. Beiden gaven zich onder protest, met groote waardigheid gevangen.

Soortgelijke fouten zijn begaan bij de vermaarde expeditie van KORNILOF tegen Petrograd. Bij het gerucht, dat de Wilde Divisie, KRYMOF's cavalerie, de Kaukasische infanterie en het stormregiment-KORNILOF, Petrograd naderden, brak aldaar een ware paniek uit. Geen der leden van den sovjet heeft een nacht in zijne woning durven doorbrengen. Namens KERENSKY, las minister NJEKASSOF een verklaring voor: „De Voorloopige Regeering is verloren; de revolutie is aan haar keerpunt geraakt, de Contrarevolutie zal weldra het roer in handen hebben”. Den volgenden dag stelde NJEKASSOF aan KERENSKY voor, om alles in den steek te laten en zich uit de voeten te maken.

Den 14 September vatten Voorloopige Regeering en Sovjet plotseling weer moed. Wat was er aan de poorten van Petrograd geschied? De cavalerieregimenten van generaal KRYMOF, de Wilde Divisie onder generaal BAGRATION, en de Kaukasische infanterie, waren in verschillende stations verspreid op afstanden van een halven tot anderhalven dagmarsch van Petrograd. De spoorwegambtenaren

weigerden hun medewerking te verleen. Hadden deze troepen gestaan onder bevel van een dier legendarisch geworden matrozen, die, met de revolver in de hand, aan het hoofd hunner mannen, de later door regeeringstroepen of Wittegardes bezette stelling bestormd en ingenomen hebben, dan zou elk dier escadrons en bataljons, zonder een oogenblik te verliezen, zijn uitgeladen, en als afzonderlijke detachementen, elk op eigen houtje, met versnelde marschen, op Petrograd zijn afgezonden, waar zij elkaar nabij het Sovjetgebouw rendez-vous gegeven zouden hebben.

Ongelukkigwijze voerden tsaristische hoofdofficieren het bevel, die aan het fetischisme der klassieke tactiek verkoecht, niet mochten oprukken, voordat de concentratie van al hunne troepen een voldongen feit was. De voorhoede wachtte op de nakomende echelons, die maar niet komen wilden. De leiders, in stafwagens, door deskundige staven omringd, beraadslaagden, telephoneerden, zonden estafettes uit, namen maatregelen voor de voedselvoorziening der volgende dagen, kortom gedroegen zich, zooals zij dat tijdens den wereldoorlog gewend geweest waren. Zoo heeft de voorhoede, die alléén al volstaan had, om de hoofdstad van de bolsjewicken volkomen te zuiveren, gedurende drie dagen op de andere afdeelingen gewacht. Aanvankelijk van geestdrift beziel, is ze eerst door de weifelingen der chefs, later door de propaganda der delegatie's, welke door den minister van oorlog, den sovjet en de Mohammedaansche revolutionaire komitee's gezonden en met een verregaande lamelligheid tot de troepen toegelaten waren, ontzenuwd. Het spel was verloren.

Langzaam aan was men geraakt in het tijdperk der guerrilla. Uit de revolutionaire chaotische massa hadden zich roode benden afgescheiden. Het deed nood, om daartegenover andere benden in het veld te brengen. Geen continu gevechtsfront scheidde nog de tegenstanders. Er was behoefte aan jonge, vurige leiders, die hun volgers wisten te magnetiseeren door hun voorbeeld en voor wie geen moeilijkheid onoverkomelijk, geen overmacht te sterk was. Onder het oude regiem had ik vaak in de legerstaven over ener-

gicke en dappere, maar in de krijgswetenschap middelmatig uitgeruste officieren, glimlachend hooren zeggen, dat zij hoogstens voor bataljoncommandant geschikt waren. De omstandigheden waren veranderd; weldra zou de tijd komen, dat men over menigen generaal de scherpe opmerking zou maken, dat hem hoogstens een stafpost kon worden toevertrouwd.

Het ergste was, dat deze jonge en geniaal dappere detachementschefs door hunne superieuren telkens gesommeerd werden, om in den rang terug te keeren, zoodra zij met hunne benden militaire successen hadden behaald. In de eerste periode der burgeroorlogen, waarin goed uitgeruste en geoefende vliegende colonnes het meest geboden waren, en waarin uit alle legers begaafde krijgshaftige leiders naar voren kwamen, is menig initiatief door de tsaristische staven gedood. En waar de staven vaak radeeloos stonden, omdat zij hun werkzaamheid zonder normaal georganiseerde troepen niet konden ontplooiën, is dikwijls de situatie gered door een dier befaamde jonge ijzervreters, die later terecht naam gemaakt hebben, zooals in Zuid-Rusland TCHERNETSTOF, SCHKOERO en de jonge KORNILOF; in Siberië SEMEONOF, GAIDA, WOITSECHOFSKY, ANNENKOF, GREVIEN, en anderen.

De ernstigste fouten zijn er vaak begaan door gewezen legerbevelhebbers, die van de revolutie niets geleerd hadden en zich aan de nieuwe omstandigheden niet hebben kunnen aanpassen.

11. De Voorloopige Regeering en de officiersaspiranten.

Het oude leger zou de Voorloopige Regeering van den Sovjet hebben kunnen verlossen, maar de politici die Rusland's lot leidden, waren meer gehecht aan hun partij-ideologie, dan aan 's lands belang, en gaven er de voorkeur aan om door den revolutionairen sovjet te worden overwonnen, liever dan door het leger gered te worden.

Zoolang er redenen waren, om de officierspartij te vreezen, is de Regeering door den Sovjet gebruikt, om haar in

slaap te wiegen, vervolgens te ontmoedigen en eindelijk te breken. Nauwelijks was zij hierin geslaagd, of zij is door den sovjet, als voortaan nutteloos, opzij geschoven. Men zou geneigd zijn te zeggen, dat de Regeering, na haar misdadig begin, door de Nemesis zelve geleid en ten val gebracht is, indien het niet juist millioenen onschuldigen waren, die door haar schrikkelijke wraak getroffen waren, en indien men deze staatslieden, die Rusland in het verderf gestort hebben, niet buiten Rusland een bestaan zag leiden, welks bevredigingen zeker niet beantwoorden aan hunne misdaden.

Voor hare verdediging tegen de aanslagen der uiterste linkerzijde, kon de Regeering dus geen gebruik maken van de beroepsmilitairen, daar zij hen als contrarevolutionair wantrouwde, en daar zij hen trouwens op verregaande wijze tegen zich in het harnas gejaagd had. Al hare verwachtingen legde zij in de reserveofficieren en de leerlingen der officierscholen.

De officiers-aspiranten waren lichter dan de beroeps-officieren toegankelijk voor KERENSKY's phraseologie. In hunne schoolmeetings hoorden de regeeringskommissarissen met groote bevrediging hunne geestdriftige redevoeringen aan, waarin vaderlandslievende en socialistische parolen dooreengemengd waren. Bovendien maakten de brave jongens in hun fraaie pakjes een gunstigen en zelfs krijgshaf-tigen indruk. Indien zelfvertrouwen en optimisme, klinkende woorden en goede voornemens den staat hadden kunnen redden, dan was de Voorloopige Regeering onoverwinnelijk geweest.

Het viel elken scherpzinnigen toeschouwer in het oog, en de z.g. „verdediging” van het Winterpaleis heeft ten overvloede bewezen, dat de officiersaspiranten geen partij waren voor de revolutionaire benden, hoe tuchteloos deze overigens ook mochten zijn.

De verdediging van het Winterpaleis is even smadelijk als belachelijk verlopen.

Nadat de bolsjewistische leiders (LENIEN, STALIEN, ANTONOF-OWSEJENKO, BLAGONRAWOF, etc.) tot dusverre voorzich-

tigheidshalve aan de roode troepen een defensieve houding hadden aanbevolen, gaven zij op den 5 November bevel, tot den aanval over te gaan. Zij oordeelden, dat de burgerpartijen tengevolge der regeeringspolitiek onderling dermate verdeeld waren, dat de verdediging der Voorloopige Regeering onmogelijk geworden was.

De meest gevaarlijke revolutionaire detachementen, de matrozenbenden, werden den 5 November uit Kroonstad opgecommandeerd. Deze vormden de kern der aanvallende troepen. Onder geïmproviseerde, energieke chefs, hadden zij een zekere discipline bewaard. Wegens hun moed en wreedheid (in de eerste revolutiedagen hadden zij hunne hoofd-officieren vermoord) waren zij terecht gevreesd. Ook in latere dagen zijn zij het hart gebleven der bolsjewistische legers. Toen in de lente van 1918 de Witte Gardes den storm te verduren hadden van de roode gardes, zag men vaak de matrozendetachementen, in hun witte zomerkleding, zonder aarzeling, in de eerste golf der aanvallende troepen, oprukken. Ze werden door het machinegeweer weggemaaid, maar gingen onverdrotten door. Geen een van hen ontsnapte. De officieren bekenden later dat de matrozen, indien zij de officieren hadden kunnen bereiken, wellicht de overhand behaald zouden hebben.

Tegenover deze tegenstanders stelde de misdadig verblinde regeering de kadetten en jonge reserveofficieren.

In den nacht, voorafgaande aan de inneming van het Winterpaleis, stelden eenige ministers, in de kabinetsvergadering die ter bespreking dezer buitengewone gebeurtenissen bijeengeroepen was, voor om het Militair Revolutionaire Komitee te doen gevangenzetten. De minister van justitie, MALJANTOWITCH, gesteund door KERENSKY en een anderen minister, weigerde hierin toetstemmen, daar de wettelijke termijnen moesten worden in acht genomen. Aan KERENSKY werd opgedragen, *den sovjet om ondersteuning van dat voorstel te vragen.*

In denzelfden nacht beval de staf van het militaire district Petrograd, de leden van den sovjet wegens bedreiging der orde, *aanteklager*, in plaats van hen terstond te doen *arresteeren.*

Terwijl regeering en staf beraadslaagden, handelden de revolutionairen. De oorlogsschepen van het Baltische eskader zetten koers naar het Winterpaleis. De kruisers Aurora en Oleg en het jacht de Poolster stoomden de Newa op en ankerden op plaatsen, vanwaar zij het Winterpaleis en alle spoorlijnen, die bruikbaar waren voor regeeringstroepen, onder vuur konden nemen. Het schoolschip Ochtendglorie der Vrijheid, de kanonneerboot Chivnets met een speciaal door de bolsjewieken aangewezen bemanning en een aantal torpedojagers stelden zich op andere punten op. Gewapende en goed aangevoerde matrozenafdeelingen verjoegen de reserveofficieren en aspiranten van de voornaamste bruggen. De batterijen der St. Peter-en-Paul vesting werden in gereedheid gebracht. Het stafgebouw van het district Petrograd werd zonder tegenstand bezet en het stafpersoneel gevangen genomen. Sterke matrozen- en soldatenpatrouilles doorkruisten de straten en isoleerden het paleis.

Van haar kant had de regeering alle reserveofficieren en aspiranten te harer verdediging opgeroepen. Allen hadden geestdriftige motie's aangenomen, waaruit hun ernstige wil bleek, om tot het uiterste hun plicht te doen, nooit te wijken, en, moest het zijn, op hun post te sterven. Tot vanuit Oranienbaum en Peterhof waren ze opgecommandeerd.

Hemelhoog waren de verwachtingen, welke KERENSKY en de regeering omtrent de weerbaarheid dier jongens koesterden. Het volgende verhaal moge bewijzen, aan welke illusie's de regeering zich overgaf:

De militaire commissaris aan het Oppercommando, een zekere STANKEWITCH, commandeerde een bataljon officiersaspiranten op, om, onder een Eerste luitenant, het Winterpaleis, zetel der regeering, tegen revolutionaire aanslagen te verdedigen. Op weg naar het paleis hield STANKEWITCH onophoudelijk aanspraken, teneinde de aspiranten „optewarmen”.

„Ik ben verheugd, dat ik u allen kan gelukwenschen met uwe aanwijzing voor de verdediging van het winter-

paleis. Ik ben overtuigd, dat het niet eens zal komen tot het gebruik der wapenen, daar het gepeupel *bij den blooten aanblik van uw wachtpost het hazenpad zal kiezen*''.

De luitenant rapporteerde den commissaris, dat de troep niet voldoende patronen had, en dat hij er geen vinden kon, ook dat hij niet beschikte over handgranaten en machinegeweren. „Dat is alles overbodig'', antwoordde STANKEWITCH, „tot een vuurgevecht kan het toch niet komen. Zoo dra gij in het paleis zult zijn aangekomen, beveel dan vooral, eerst in den uitersten nood het vuur te openen. Mocht het gepeupel het wagen, om tegen het paleis op te trekken, *dan zal het voldoende zijn, u te vertoonen, om het te verjagen*''.

Precies een uur later was het bataljon door de revolutionairen ontwapend.

Alleen door de hieruit blijkende belachelijke gering-schatting der revolutionaire troepen, kon de keuze der aspiranten en reserve-officieren als eenige verdedigers der orde worden verklaard. Tegenover soldaten, die aan het front gestaan hadden, en vooral tegen de matrozen hebben de onervaren jongens met hunne ongevormde karakters zich nergens ook maar een oogenblik kunnen handhaven.

Den 7 November werd een talrijke groep jonge reserve-officieren, die op weg waren naar het Winterpaleis, door de rooden gearresteerd, en naar het Doemagebouw opgebracht.

In den nacht van 6 op 7 November hadden de leerlingen der militaire school van Pavlovsk besloten, gevolg te geven aan het bevel om het paleis te gaan verdedigen. De school werd toen omringd door een detachement grenadiers, die krijgsondervinding hadden. Op de bloote bedreiging met vuurgevecht besloten de geïntimideerde jongens om 6 uur 's morgens, de school niet te verlaten.

In de militaire scholen van Oranienbaum en Peterhof werden de reserveofficieren en aspiranten, die neigingen vertoonden, om naar Petrograd te trekken, om 2 uur 's middags zonder den minsten weerstand ontwapend door

een afdeeling matrozen van het schoolschip Ochtendgloren der Vrijheid.

Om 6 uur 's avonds was het Winterpaleis ingesloten. Een pantserauto reed voor, en ontwapende de wacht.

In het Winterpaleis waren de aspiranten en reserveofficieren uit de scholen Wladimirsky, Pavlovsky, Michailofsky etc. ondergebracht.

Tengevolge der slappe houding van regeering en staf, en het magnetiseerende voorbeeld en de krachtige leiding der LENIEN-groep, ging de eene afdeeling na de andere over tot den sovjet. De pantserauto's, die sedert de maand Juli het Winterpaleis bewaakt hadden, trokken weg. Het bataljon pantserauto's dat door de regeering van het front naar Petrograd opgecommandeerd was, telegrafeerde van het station Peredolskaja naar den sovjet en kreeg bevel, niet verder te gaan. De, van het N.-W. front naar Petrograd opgeroepen troepen, weigerden eveneens de voorloopige Regeering te hulp te komen.

Om half zeven richtte de bevelhebber der sovjettroepen, ANTONOF-OWSEJENKO, een ultimatum tot de paleisbezetting. Om 9 uur vuurde de Aurora met los kruit een schot af. Onmiddellijk daarop verlieten de kozakken, de batterij der Michailowsky-artillerieschool en een groot aantal reserve-officieren het paleis. Om 10 uur gaf het vrouwenbataljon, de eenige afdeeling die zich behoorlijk gedragen had, zich over. KERENSKY had zich al lang uit de voeten gemaakt. Om 11 uur werden uit de Peter-en-Paul-vesting 30 of 35 schoten gelost, waaronder slechts één treffer. Kort daarop drongen de belegeraars het paleis binnen, rosten de bezetting, die geen of weinig verliezen geleden had, duchtig af, en namen de regeeringsleden gevangen. De tragi-comedie was geëindigd.

12. De verschillende maatschappelijke standen tegenover het revolutionaire gevaar.

Toen na zes maanden vol staatkundige illusie's, de burgerij zich begon duidelijk te maken, dat zij door de politici om den tuin geleid was, dat alleen de wapens het pleit

konden beslechten en de orde herstellen, en dat enkel een nieuw vrijwilligersleger door de officiersbonden georganiseerd, den volledige ondergang van het Russische rijk kon verhoeden, wendde de „Bond van staatsgezinde mannen” zich tot de natie met een algemeen oproep om vrijwilligers voor den komende strijd.

Hoe hebben de verschillende standen dien oproep beantwoord?

De arbeiders- en de boerenstand hebben er geen gevolg aan gegeven. Wel waren talrijke proletariërs overtuigd, dat de revolutie het vaderland naar den ondergang leidde, en ook de belangen hunner eigen klasse in gevaar bracht. Men zag aan het Duitsch-Oostenrijksche front hier en daar groepen soldaten onder een onderluitenant — temidden van een algemeene voorbeeldelooze desertie — zich aan hun sector vastklampen, en aanvallen van den vijand afslaan. Ook in stormafdeelingen, die door officieren van den ouden stempel georganiseerd werden naar tsaristische trant, kwamen lieden uit de lagere klassen zich aanmelden, meest voor uitnemende wapenfeiten gedecoreerde soldaten en onderofficieren, die bereid waren, met de grootste kracht tegen de bolsjewistische commissarissen en comité's op te treden.

Maar het was regel, dat niemand onder hen weerstand bood aan een beroep van revolutionaire zijde op hun klassegevoelens. Op het eerste verwijt, dat zij de zijde der „heeren” kozen tegen hun klassegenooten, gingen zij naar de rangen der „partijloozen” terug, of sloten zich zelfs bij de revolutionaire afdeelingen aan.

De burgerij, van den laagsten tot den hoogsten trap, heeft zich meest erbarmelijk gedragen. Het spreekt wel van zelf, dat het op de door de gemeenteraden, de kamers van koophandel en andere burgerlijke lichamen saamgeroepen vergaderingen, dikwijls toeging op een wijze, die aan optimisten de beste verwachtingen inboezemde. Geen gebrek aan hartstochtelijke toespraken, of aan schoonklinkende motie's! Er werden insignes gedragen, vanen geborduurd, geloften gedaan. Z.g. burgerpatrouilles deden de ronde. Maar zoodra ernstige schieteryen in de straten be-

gonnen, en de, naar LENTEN's voorschrift, op de burgerij losgelaten boeven hun beestachtig werk in de woonhuizen begonnen te verrichten, zoodra de resolute matrozenbenden in rij en gelid, onder zelfgekozen hoofdlieden, de straat opgingen, hielden de zenuwen der burgerij geen stand. Hetzij kleine winkeliers of vermogende bankiers, in dit opzicht bewezen zij allen de juistheid van het oude kasteninzicht, dat hen naar precies dezelfde klasse verwees.

De *kleine burgerij* koesterde jegens de revolutie gevoelens, die een mengsel vormden van angst en genoegdoening. Er zijn talrijke voorbeelden, dat kleinburgers — vooral van het joodsche ras — als bolsjewistische commissarissen, zich door hun vinnigheid en haatdragendheid hebben onderscheiden. De meesten wachtten den loop der zaken af, en er is geen voorbeeld, dat zij zich bij de, met groot levensgevaar kampende, witte gardes hebben aangemeld.

Ook van de *meer vermogende burgerij* heeft de Witte Garde weinig steun ondervonden. Eerst langzaam heeft de meer bemiddelde burgerklasse zich het revolutionaire gevaar duidelijk gemaakt. Daar zij zich geen maatschappij kon voorstellen die op andere beginselen opgebouwd zou worden, dan waarmede zij haar vermogens had samengebracht, heeft zij in den aanvang nauwelijks kunnen gelooven aan den ernst van dezen aanval op de maatschappelijke instellingen en methoden. Langer dan de andere klassen heeft zij vastgehouden aan het denkbeeld, dat het alleen ging om eene vervanging van den monarch, of de stichting eener republiek. Rijke kooplieden hebben o.a. in de vóór-revolutionaire periode voor dit doel geld gegeven aan parlementaire partijen.

De burgerij hield niet van het schieten op straat. Zij heeft zich in den strijd der partijen dan ook neutraal gehouden. Op den avond van den 7 November 1917, toen een deel van het Baltische eskader tusschen de paleizen aan de Newa voor anker lag (een nog nooit vertoond schouwspel), toen de machinegeweren in en om 't Winterpaleis knetterden en de kanonnen der Peter-en-Paul vesting donderden, vermeidde de burgerij, die zich in haar zekerheid en normale levens-

gewoonten geschokt voelde, de stadswijk waarin zich ministeries en Winterpaleis bevonden, maar amuseerde zich als altijd; op den avond, waarop LENIEN zich van de regeeringsgebouwen meester maakte, en het regiem instelde, waaronder Rusland sindsdien gezocht heeft, waren alle theaters en bioscopen geopend en gevuld en liepen de trams op normale wijze.

Soms vlamde zelfs in die trage en bedachtzame koopmansgemoederen de vaderlandsliefde op en een gevoel van verantwoordelijkheid voor den uitslag van den strijd om het Winterpaleis. Zoo kwam tijdens de insluiting van het Winterpaleis, een telephonisch bericht uit het stadhuis, de belegerden mededeelen, dat

„de notabelen, de kooplieden en de geestelijken, aan de spits van een volksmenigte, onderweg waren, en weldra het paleis zouden ontzetten. Dit bericht moest aan de bezetting van het paleis worden meegedeeld, om hun strijdlust te verhoogen.” De tijding werd onder gejubel door de vaandrigen en aspiranten ontvangen. Men stelle zich — op de wijze van een tooneeldecoratie van BILBIEN — de kooplieden voor, met wapens in de handen, de matrozen- en soldatendetachementen verjagend! Het spreekt van zelf, dat niemand van die heeren is komen opdagen.

Den 7 November heeft TROTSKY dan ook van het voorzittersgestoelte van den Petrograadschen sovjet verklaard:

„Wij hebben den ganschen nacht gewaakt, en wij hebben telephonisch kunnen volgen, hoe de afdeelingen der revolutionaire soldaten- en arbeidergardes geruischloos hun werk hebben verricht. De philisters hebben vredig geslapen, ze hebben niet gemerkt, dat ondertusschen een macht een andere heeft afgelost...”

Dat de verdediging van het Winterpaleis zoo schandelijk slap verlopen is, is voor een groot deel toe te schrijven aan de afkomst dier reserveofficieren en aspiranten, die opgegroeid waren in de aan krijgsmansopvattingen zoo tegengestelde koopmansmoraal, in hun schooltijd geen gelegenheid gehad hadden om met den offergeest van Rusland's uitstekende militaire kaste te worden vervuld en alleen met

het vage, demagogisch gezwets der heerschende staatslieden waren gevoed.

Voor de koopliedenmoraal is het offer van het leven ter wille van het behoud van goederen en levensgemakken, volkomen onzinnig. Een eenvoudig rekensommetje bewijst, dat men verliest, indien men het geheel riskeert om in het gunstigste geval slechts een deel te kunnen bereiken.

Toen het later begon te spannen, en wij, vrijwilligers, in Zuid-Rusland, onder KORNLOF en ALEXEJEF, de kern vormden van een nieuw leger, dat zich voorstelde, naar Moskou op te rukken, en de sovjets te vernietigen, kwamen uit alle streken van Rusland vrijwilligers zich aanmelden. Onder hen is geen enkele koopmanszoon geweest. En als wij in Rostof van het front terugkwamen, vuil en vermoeid, na een aanval of een verkenning waarin een vrij groot aantal onzer kameraden het leven had gelaten, zagen wij in de bedreigde stad Rostof, de gezonde, welvarende goedgekleede koopmanszoons, naast fraai opgedirkte meisjes zitten voor de ramen der koffiehuisen, en naar ons wijzen met gebaren van verontrusting en lichten spot. Zij hoopten, met de commissarissen zaken te kunnen doen, en velen zijn er dan ook in geslaagd.

Ook de Russischen *adel*, hoewel grootendeels van militairen oorsprong, is in den regel in zijne plichten te kort geschoten. De oorzaken en beweegredenen van hun gedrag zijn licht aan te geven.

De hofadel, grootendeels verambtenaard en karakterloos, heeft zich allerschandelijkst gedragen. Toen de Keizer en zijn gezin in gevaar kwamen, hebben de meeste hovelingen den gevallen Souverein verlaten met een overhaasting, die zelfs KERENSKY met walging vervuld heeft. Ik heb gedurende eenigen tijd aan het hoofdkwartier vertoefd en mijne maaltijden gebruikt met eenige gewezen hofdignitarissen, die, na gedurende hun gansche leven op Zijne Majesteit te hebben geteerd, alles gedaan hebben om te doen vergeven en vergeten dat zij tot de hofkringen hadden behoord. Alleen Vorst DOLGOROEKY maakte eene uitzondering; daarvoor is hij nu reeds in de martyrologie van het rampzalige gezin opgenomen.

Het spreekt wel van zelf, dat niemand uit den hofadel tegen de bolsjewieken gestreden heeft.

Onder den hoogen adel, die bijna volkomen verpatricieërd was, en zijn oorspronkelijk karakter van krijgsadel verloren had, — sommigen waren tot bankiers afgezakt — heeft bijna niemand zijn plicht gedaan. Onder alle vorstelijke familie's, de BARJATINSKY's, de OBOLJENSKY's, de TATISTCHIEF's, de KOERAKIEN's, etc. afstammelingen der Varjagenvorsten, die in vroeger eeuwen met het zwaard in de hand, tegen de aandringende Tataren en Turken hadden krijggevoerd, zijn er maar zeer enkelen geweest, die bereid waren, om hunne voorrechten en hun nationale cultuur tegen de vijanden hunner klasse en van hun vaderland te verdedigen.

In het eerste Vrijwilligersleger, dat zich in den aanvang van 1918 om de generaals KORNILOF en ALENEJEF verzameld heeft, bevond zich enkel maar een vorst OECHTOMSKY, een jong onderzoekingsreiziger. Terzelfdertijd misdroegen de andere vertegenwoordigers van hun stand zich in het buitenland, in Stockholm, Kopenhagen en Parijs. Maar toen de gevaren voor het Witte Leger verminderd waren, toen het mogelijk werd, om op de geallieerde vaartuigen, over de Zwarte Zee, naar Zuid-Rusland te komen, kwamen velen van hen zich aanmelden, om gevaarlooze stafposten en stedelijke commandantschappen op te eischen.

De krachtigste en zijner plichten meest bewuste stand is die geweest van den keinen landadel, waaruit talrijke uitnemende officieren en trouwens eveneens Rusland's beste intellectueelen zijn voortgekomen. Toen de hoofdsteden in handen waren der communistische partij en het fanatisme der roode gardes door de onverklaarbare revolutionaire successen overal opvlamde, toen de meedoogenlooze vervolging begon der geïsoleerde groepen officieren, die voortaan alleen het gansche gewicht zouden dragen van de zorg voor Rusland's toekomst, toen is de stand der officiersfamilie's — die voor een groot deel samenviel met dien van den kleinen landadel — de eenige geweest, die de oude Russische traditie's van eer en dappere trouw aan de nationale

zaak gestand gebleven is. Om deze kleine kern der militaire kaste, hebben patriotten uit alle standen en klassen zich verzameld. Hun groep heeft wonderen verricht. Had men hen in de gelegenheid gesteld, om reeds in de maand Maart den sovjet neer te slaan, dan hadden LENIN en de zijnen hun onheilvollen arbeid niet kunnen verrichten.

13. „Organisatie en tactiek der officiersdetachementen.

Kornilof's Stormregiment (Kornilofsky Oedarny polk) dat in alle frontgevechten in de jaren 1918—1920 zulk een groote rol gespeeld heeft, komt voort uit de twee stormbataljons, die ik boven vermeld heb. In Augustus 1917 waren deze uitgebreid tot een volledige stormtroep, bestaande uit drie infanteriebataljons van 1000 bajonetten elk, een kozakkenescadron van 125 sabels, een batterij van 6 kanonnen veldgeschut, een bereden machinegeweerafdeling en een door gewapende manschappen bediende intendance. De troep stond onder den kolonel, die bijgestaan werd door een kleinen staf. Er was gezorgd voor een uitstekende kleeding en bewapening. De meegevoerde voorraden waren zoodanig, dat men vrijwel onafhankelijk was van de bevolking.

De quaestie, waaraan de grootste aandacht besteed was, betrof het gehalte der manschappen. De vrijwilligers, die zich van de onliggende en later van verder verwijderde legereenheden kwamen aanmelden, werden alleen au sérieux genomen, indien zij aanbevelingen van bekende hoofdofficieren meebrachten. Daarna werden zij gedurende een tijdperk van 4 tot 6 dagen in observatie genomen. In afzonderlijke kazernes ondergebracht, door onderofficieren gedrild, door officieren onderwezen, waren zij het voortdurende voorwerp van een nauwgezette waarneming. Als basis was de oude legertucht aangenomen; niet de kleinste inbreuk er op werd gedoogd. Geen politiek program. Het eenige doel was het herstel der orde en de redding van het vaderland. Na 4 of 6 dagen werd den vrijwilliger laconisch aangezegd, of hij toegelaten, dan wel afgewezen was.

In Februari 1918 heb ik in Rostof deel uitgemaakt van
1929/30. III.

eene officierscompagnie van den beroemden troep. Zijn waarde bestond in de exceptionele gevechtsqualiteiten van elk der officieren en elk der soldaten. Terwijl men in het algemeen, in een normale legereenheid, zich moet tevreden stellen met een gemiddelde gevechtswaarde, had men in dit regiment, de aanvalsqualiteiten tot een maximum opgevoerd. Alle leden ervan, zonder uitzondering, waren reeds vroeger voor wapenfeiten gedecoreerd. Voegt men hier nog aan toe, dat deze dappere mannen werden aangevoerd door een chef, die niet alleen vermetel, energiek en deskundig was, maar bovendien de gave had, zijn geestdrift aan de zijnen mede te deelen, dan wordt begrijpelijk, waarom het Stormregiment in zoo talrijke ontmoetingen met den vijand, vaak in de allerongunstigste omstandigheden, de overwinning heeft afgedwongen.

Het merkwaardige is verder geweest, dat het Stormregiment-KORNLOF, ook na den dood van zijn eersten chef, zijn gevechtswaarde behouden heeft. Het voorbeeld van den schepper werkte na, er was een bijzondere regimentsgeest ontstaan, die ook de minder energieke leiders meesleepte.

De *Wilde Divisie* is de eenige eenheid van het oude tsaristische leger geweest, die tot na haren terugkeer in hare haardsteden, hare formatie, hare officieren en haar materieel behouden heeft. Zij was samengesteld uit zes regimenten Kaukasische kavalerie, uit de volksstammen der Tataren, Tchetchens, Ingoesj, Circassiërs, Kabardinen en van Dagestan. Ik heb in hare rangen tijdens den terugtocht van het Russische leger uit Galicië, de achterhoedegevechten tegen de vijandige cavalerie medegemaakt. Het waren allen geboren vechtersbazen, onverschillig voor eigen levens en die der anderen, prachtige ruiters, ontstuimig in de attackes, maar roofzuchtig, en na de veldslagen moeilijk in den band te houden. Ze waren ontoegankelijk voor de bolsjewistische propaganda en hadden een diepe minachting voor de infanterie, die in de revolutionaire verwarring hare waardigheid — waarop de Mohammedanen zoo hoogen prijs stellen — volkomen verloren had. Bij den minsten tegen-

stand van hare zijde sloegen onze ruiters er met de karwats woedend op in.

De Wilde Divisie verklaarde zich einde Augustus bereid, naar Petrograd op te rukken en er den sovjet op te hangen. Het is aan ernstige fouten der bevelhebbers te wijten geweest, dat zij onverrichterzake naar huis gekeerd is.

De officiersbonden hebben vergeefs moeite gedaan om deze Kaukasiërs aan te werven voor het Vrijwilligersleger, dat in het einde van 1917 onder de generaals ALEXEJEV en KORNILOF, tegen de revolutionaire machten is opgericht. De Kaukasiërs waren zeer gehecht geweest aan het tsarisme; om zijn waardeering voor de Mohammedaansche volken te toonen, had de Tsar aan zijn broeder het kommando der Wilde Divisie toevertrouwd. Na een duizendjarigen weers-stand, had de Kaukasus zich — niet lang geleden — voor den Russischen kolos gebogen. Toen Rusland uiteenviel, en de ontbinding van het oude leger, een voldongen feit geworden was, hebben zij, zonder om te zien, den terugtocht naar den Kaukasus aanvaard.

Al hunne stammen waren tegen het bolsjewisme gekant. In het begin van 1918 hebben afgevaardigden van den Kaukasischen „Bond van Bergbewoners”, een gewestelijken volkenraad, met KORNILOF een verbond gesloten. En toen het Vrijwilligersleger, door ontelbare vijanden omringd en achtervolgd, zich uit de vlakten van Don en Stavropol moest terugtrekken, heeft het bij bevriende Mohammedaansche stammen een toevluchtsoord gevonden, waar het heeft kunnen uitblazen en zijn nieuwe campagne voorbereiden.

De z.g. „Doodsbataljons”, die in alle legers gedurende de maanden Mei en Juni 1917 waren opgericht, en die, uit vrijwilligers samengesteld, vaak met dapperheid zijn opgetreden, hebben tijdens den burgeroorlog geen rol gespeeld. Zij waren grootendeels met een soort *revolutionair* enthousiasme vervuld. Tegen den erfvijand heeft men ze vaak met succes kunnen gebruiken. Tegen klassegenooten (want de meeste combattanten waren eenvoudige lieden) hebben zij nooit willen optreden.

In verschillende gewesten van Rusland hebben zich in het einde van 1917 Witte Benden gevormd, onder beproefde jonge leiders. Zoodra bekend werd, dat zich in het Dongebied een kern vormde van troepen, die, onder beroemde generaals, naar Moskou wenschten op te rukken, trachtten zij Rostof en Nowo-Tcherkask te bereiken. In allerlei vermommingsen, tegen ontelbare beletsels in, onder duizend gevaren, hebben enkelen van hen ons leger bereikt. Zoo lang mogelijk heeft ons legerbestuur de aangeworven benden in hun oorspronkelijke formatie gelaten. Zoo kende het Vrijwilligersleger in den aanvang van 1918 een tiental onafhankelijke stormdetachementen, die behalve hun bijzondere insignes, bovendien alle den doodskop met de gekruiste beenderen op de mouw droegen. De meest bekende chefs waren: kolonel TCHERNETSOFF, kolonel SIMILETOFF, kolonel SIMANOVSKI, kapitein KARGALSKI, etc. etc. Het meest vermaarde was het *Stormdetachment-Tchernetsoff*, dat nu nog in alle bolsjewistische geschiedboeken wegens zijn dapperheid geroemd wordt. Op een tijdstip, waarop het Don-gouvernement in groot gevaar verkeerde, heeft het den toestand gered. Het was in het midden van Januari 1918. Tien regimenten Don-kozakken waren van den Hetman afgevallen en hadden zich gesteld onder de leiding van een revolutionair komitee, wiens voorzitter de vermaarde soldaat PODZIOLKOFF was. Zij eischten den afstand van den Hetman en de verjaging van het Vrijwilligersleger, dat zich in het Dongebied genesteld had. Alle toegangen tot de hoofdstad, Nowo-Tcherkask, waren door hen bezet. De regeering beschikte niet over voldoende gewillige troepen, en zag zich genooddaakt, om vroeger of later toe te geven.

Op dat oogenblik, toen het gansche staatsgebouw dreigde, ineen te storten en de uiterst talrijke hoogere ambtenaren, burgers, hoofd- en subalterne officieren, den moed al opgegeven hadden, stond kolonel TCHERNETSOFF op. Met een bende van 400 man, waaronder officieren, kadetten, gymnasiasten, studenten, viel hij met een ongehoorde vermetelheid alle positie's van den vijand aan, ook wanneer ze door een tienvoudige overmacht bezet waren, joeg de tien ruiters-

regimenten op de vlucht en herstelde in een paar dagen de wankelende positie van den Hetman. De generaalspartij stak het hoofd weer op en de toestand scheen gered te zijn. Den 7 Februari 1918 viel hij met dertig man een bende van duizend roode gardes aan, en hij zou weer een van zijn ongelooflijke overwinningen behaald hebben, indien hij niet gewond was, en door de Rooden gevangen genomen. Zijn hoofd is, op een piek gestoken, gedurende twee weken in het vergaderlokaal van het revolutionaire komitee in Millerowo bewaard.

Op denzelfden dag, waarop TCHERNETSOFF viel, was het met het prestige van de Don-regeering gedaan. Het merkwaardige van het bijna miraculeuze optreden van den kozakkenkolonel was, dat er niemand was om hem te vervangen, al was Nowo-Tcherkask met officieren overvuld. Men had hier het experimenteële bewijs voor de buitengewone zeldzaamheid van een werkelijken bendeaanvoerder. Drie dagen na TCHERNETSOFF'S verdwijning, was Nowo-Tcherkask opnieuw ingesloten, de roode kozakkenregimenten lagen voor de stad, en de hetman, generaal KALIEDJEN, pleegde zelfmoord.

Evenals later in Siberië, talrijke Russische en Tsjechische detachementen, die den bendenoorlog voerden met de Rooden, bezat het detachement-TCHERNETSOFF een eigen trein, waaraan het was gehecht als een slak aan haar huisje. Deze troeptrein was de basis voor alle expeditie's. Een paar wagons waren met ijzeren platen geblindeerd en van machinegeweren voorzien. Behalve de manschappen, waren er voldoende levensvoorraden, wapens, munitie, eenige paarden etc. in ondergebracht. Om te voorkomen, dat de gansche trein, tengevolge van het krombuigen van een paar rails door den vijand, zou ontsporen, werd de locomotief voorafgegaan door eenige lege goederenwagens, en werd bijna uitsluitend met zeer kleine snelheid gereisd.

In de rangen van het detachement heb ik in Februari 1918 een nachtelijken aanval meegemaakt op het station Kamenolomna, ten Noorden van Nowotcherkask. Met een bende van 170 man, meest jonge kozakken, studenten en

gymnasiasten, hebben wij in den nacht te voet een bende van ruim duizend Rooden aangevallen. Na hen op de vlucht te hebben gejaagd, hebben wij ons meester gemaakt van vijf kanonnen en er de sluitstukken van meegenomen. Wij zouden ons succes zeker hebben uitgebreid, indien wij niet plots gestaan hadden tegenover een bolsjewistischen pantsertrein, die een vuur op ons richtte, dat wij niet konden beantwoorden.

Dat onze, meest uit jonge jongens samengestelde troep, het aangedurfd heeft, om een zoo geweldige overmacht aan te vallen, is te danken geweest aan de nawerking van TCHERNETSOV's magischen moed en onvergetelijk voorbeeld. Al die knapen had hij, door zijn onuitsprekelijke onverschrokkenheid, op een zóó hoog niveau van wilskracht en doodsverachting geplaatst, dat velen onder hen er nog vele jaren nadien de geestelijke nawerkingen van hebben nagevoeld. Zelfs onder latere leiders van meer normale officiersdapperheid hebben de jongens vaak wonderen verricht. De schoonste belooning voor hun heldendaden, en het fraaiste monument voor TCHERNETSOV is de toestemming geweest, die ALEXEJEF, KORNILOF, en later DENIKIEN verleend hebben, om het detachement in zijn oorspronkelijken vorm te laten voortbestaan ,toen alle andere „wilde detachementen” in April 1918 door den hётman BOGAJEVSKY werden opgelost in één groot verkenningdetachment.

Ik wil nog even herhalen ,dat de militaire waarde van een stormdetachment in den bendenoorlog, minder gelegen is in de wapening, en zelfs in de tucht, dan in den fanatieken offergeest, die de mannen bezielt.

Sommige matrozenbenden en Lettische stormtroepen hebben een roekelooze dapperheid getoond, die zelfs door de beste officiersdetachementen niet overtroffen is. Zoo is het b.v. nabij Moskou gebeurd, dat een betrekkelijk weinig talrijke matrozenbende zich heeft meester gemaakt van een, door officieren bedienden, pantsertrein. In Petrograd is het tijdens de straatgevechten voorgekomen, dat matrozen hun tegenstanders vurende pantserauto's hebben afgenomen,

door er kruipende heen te sluipen, tegen de wagens op te klauteren, en handgranaten door de openingen voor de machinegeweren te werpen.

Voegt men hieraan toe, dat de wederzijdsche haat zoodanig toenam, dat men aan geen van beide zijden gevangenen maakte, en dat gewonde Wittegardisten door de Rooden doodgepijngd werden, dan begrijpt men, dat normaal-dappere officieren en manschappen voor den bendenoorlog terugschrikten. Onze officieren weigerden vaak, zelfs na herhaald bevel, op verkenning uit te gaan. In April 1918 had de burgeroorlog in Zuid-Rusland door zijn hartstochtelijken haat en zijn wreedheid, veel gekregen van een kolonialen oorlog, met dit verschil, dat de Rooden vaak beter gewapend waren dan, en even goed aangevoerd als de officierstroepen.

14. Het Vrijwilligersleger en de Koebantocht.

Toen de officiersbonden in het einde van 1927 bemerkten, dat zij door de politici op een dwaalspoor geleid en verraden waren, besloten zij te trachten, alle ordelievende elementen der Russische natie te vereenigen in een Vrijwilligersleger, dat in het Dongebied, temidden eener geallieerde krijgsmacht, de basis zou vinden, voor een expeditie tegen Moskou.

Generaals als, ALEXEJEF, KORNILOF, DENIKIEN, ERDELI MARKOF, ROMANOFSKY en anderen, allen mannen die tijdens den wereldoorlog grooten roem verworven hadden, hoopten een groot deel der Russische officieren (wier aantal geschat werd op 200.000) met vrijwilligers uit alle standen samen te brengen in een legermacht, die met de 60 kozakken-cavalerieregimenten naar het Noorden zou rukken.

Weldra werden alle toegangen naar het Dongebied afgesloten door de roode legers, die door de sovjetcommissarissen tegen het Vrijwilligersleger waren opgecommandeerd. De treinen naar het Zuiden werden doorzocht en alle verdachte reizigers door de Rooden neergeschoten. Naarmate de moeilijkheden voor ons leger toenamen, begonnen de

geallieerde kozakken te aarzelen en de vrijwilligers, die al bij ons waren ingelijfd, vertoonden niet meer de geestdrift der eerste dagen. Meer en meer bleek, dat *KORNILOF, zoodra het werkelijk begon te spannen, alleen maar zou kunnen rekenen op de officiersdetachementen.*

De kozakken gedroegen zich als onderdanen van een neutralen staat binnen het Russische rijk; oude neigingen naar autonomie teekenden zich duidelijk in hun rangen af. En hoe ongelooflijk het ook moge klinken, een belangrijk deel der kozakkenregimenten, door onzinnige toezeggingen verleid, sloot zich bij de rooden aan. De kozakken, die neutraal bleven, eischten, dat wij ons uit het Dongebied terugtrokken, en zodoende aan de Rooden alle voorwendsels voor hunne invasie ontnamen.

Ook de soldaten begonnen af te vallen. Het waren meest oudgedienden, van beproefden moed, allen met een of meer St. Georges-kruisen versierd, aan de oude orde gehecht, en die door hun aanvankelijke sympathie met onze zaak waren gecompromitteerd. Indien wij beslissende overwinningen behaald hadden en erin geslaagd waren om een volksbeweging tegen de rooden wakker te roepen, dan hadden wij ook op hen kunnen rekenen. Maar onze toenemende vereenzaming temidden der ontelbare, uit den band geslagen menigten intimideerde hen. Zij gingen zich afvragen, of er voor ieder van hen voldoende persoonlijke redenen aanwezig waren, om zich naast de officieren van de rest der natie af te zonderen en tegen een overweldigende overmacht van verbitterde klassegenooten, een hopeloozen strijd aan te vangen.

In het einde van Februari 1918 waren onze detachementen in Rostof en Nowo-Tcherkask van drie zijden ingesloten. De in de steden binnengedrongen roode gardes waren niet van de andere arbeiders te onderkennen. Er braken werkstakingen uit. Straatgevechten waren te verwachten, waarin wij tegenover de matrozen en de Letten in het geweer hadden moeten komen en de toekomst van het Vrijwilligersleger in gevaar brengen.

KORNILOF en **ALEXEJEF** besloten toen, Rostof en Nowo-

Tcherkask te verlaten en door de steppen van Don, Stawropol en Koeban te trekken naar den Kaukasus, waar bevriende Mohammedaansche stammen ons wachtten. Op dat oogenblik bleek ons, dat wij slechts op een zeer kleine groep officieren konden rekenen. Een ieder van ons kon immers trachten, in burgerkleeding, zich in de menigte op te lossen, en als „partijlooze” aan de wraak der binnentrekkende Rooden te ontkomen. Verkoos hij daarentegen ons in de steppen te vergezellen, dan was hij van dat oogenblik af, voorgoed geïsoleerd, en als een door een woedende meute honden ingesloten stuk wild, veroordeeld, vroeg of laat te bezwijken.

Eenige duizenden officieren hebben het eerste gekozen. Ongeveer 2500 officieren zijn echter aan hun opperbevelhebbers getrouw gebleven. Op den 24 Feb. 1918 kwamen in Aksai, midden tusschen Rostof en Nowo-Tcherkask, de verschillende detachementen van het Vrijwilligersleger samen, en begonnen hun tocht. Met een bereden voor- en achterhoede, die tot taak hadden om onze bewegingen te maskeeren, marcheerden wij in gevechtsformatie, met den goudvoorraad en de vrouwen in ons midden, in kleine dagmarschen van 30 à 40 Kilometer, door de steppen.

Uit alle omliggende provinciën kwamen de sovjettroepen toegestroomd. Aan alle zijden teekenden zich tegen den horizon de profielen der roode kozakken af. Voor ons was het wachtwoord, om zonder aarzeling, elken tegenstander, ook hem die een numerieke meerderheid had, aan te vallen. Zoodra wij stormden, ging elke tegenstander aan den haal. Door de selectie, die de nood en de gevaren in onze rangen hadden uitgeoefend, waren alle twijfelachtige elementen uit ons leger verwijderd. Onze afdeeling van 2500 officieren was samengesteld uit krijgslieden, die tegen ontberingen en vermoeienissen bestand waren, tot alle offers bereid, hard jegens zichzelf en tegen anderen. Door honderdduizend opgehitste rooden omringd en achtervolgd, heeft zij zich een weg gebaad door drie Russische provinciën heen, tot in den Kaukasus, waar ze zich later georganiseerd heeft en geworden is tot de kern van het Witte leger onder DENIKIEN en WRANGEL.

Indien de tsaristische regeering in Maart, of indien het Voorloopig Bewind in October 1918 beschikt had over een detachement, met slechts de helft der gevechtswaarde en der staatkundige onverzoenlijkheid onzer „Koebanafdeeling”, dan zouden de betrekkelijk onbeteekeneinde grieven tegen de oude regeering, niet tot parolen hebben kunnen worden voor schandelijke straatgevechten, en zou het Russische staatsleven niet zijn ondergegaan in een voorbeeldeloozen chaos.

Voornaamste fouten, door de Keizerlijke- en door de Voorloopige Regeering begaan.

Ik resumeer:

1. Bij de samenstelling van de Keizerlijke garde, die geroepen zou zijn, om in periodes van maatschappelijke onrust, de hoofdstad en de Keizerlijke residentie tegen oproerige volksmenigten te beschermen, was niet voldoende gelet op de staatkundige betrouwbaarheid der soldaten. De legerautoriteiten waren uitgegaan van de gedachte, dat op normale wijze gedrilde, gekleede, gevoede, geoefende en geleide manschappen, aan het disciplinaire verband hunner eenheden, een voldoende weerstand zouden kunnen ontleenen tegen de verleiding om naast hunne klassegeneoten in burgerkleeren, tegen het staatsgezag op te staan. Dit is onjuist. Het klassegevoel, dat door de revolutionaire arbeiderssyndicaten bij den proletariër gewekt wordt, overtreft in intensiteit verreweg de normale gehechtheid aan het regimentsverband.

2. Toen de werkstakingen in de hoofdstad ontaardden in wanordelijke volksbewegingen, heeft de Rijksdoema deze muiterijen opgevat als een welkom instrument, om de regeering te dwingen, het programma der parlementaire oppositie te realiseeren. Dit is een misdadige fout geweest; onder geen omstandigheid mag eene regeering wijken voor een bedreiging met een revolutionairen opstand. Want de mogelijkheid, om den vooruitgang te dienen door hervormingen

in maatschappelijk leven en staatsverband, berust op een ononderbroken voortduren der orde. Is deze verbroken, dan moet zij eerst worden hersteld, alvorens gedacht mag worden aan politieke nieuwigheden.

3. Uit sleur hebben de legerbevelhebbers veel te langen tijd vastgehouden aan de fictie van de normale legerverbanden. In de ontbindende legereenheden hadden de schreeuwers den boventoon. Er waren in de meeste regimenten honderden soldaten, die gedurende langen tijd zijn blijven gevoelen voor het vaderland en voor de orde. Het zou mogelijk geweest zijn, om hen aan den verderfelijken invloed der soldatencomité's te onttrekken en in nieuwe eenheden van normaal of zelfs superieur gehalte, te vereenigen. Daartoe ware noodig geweest, dat met de illusie van het groote Russische leger gebroken werd. In plaats daarvan zijn de legercommandanten voortgegaan, om vanuit hunne stafbureaux op de klassieke wijze „legers" te leiden, die eens en voor goed met alle discipline hadden afgedaan.

4. Toen de phase van den bendenoorlog (die voorafging aan die van het continue burgerkrijgsfront) aangebroken was, hebben de legerbevelhebbers, de leiding der kleine troepen, welke groepen waren om met groote energie en snelheid tegen de sovjets op te treden, in handen gehouden, in plaats van haar toe te vertrouwen aan jongere, energiekere frontofficieren, die over de zeer exceptioneele gaven beschikken, welke de detachementsoorlog vereischt.

5. *Conclusie:* Had de Russische regering in Maart 1917 beschikt over de keurtroepen, die een jaar later, toen het te laat was, zich hebben gehandhaafd tegen een twintigvoudige overmacht van uitnemend gewapende, fanatieke bolsjewieken, dan was de eerste munitie van het garnizoen der hoofdstad in de wieg gesmoord.

Men kan geen absoluut vertrouwen hebben in welke legerorganisatie's ook, hoe wel bewapend, hoe krachtig zij moge zijn georganiseerd, indien deze toegankelijk zijn voor

iedereen vrijwilliger, die daartoe den wensch uitspreekt. Zulke organisatie's hebben haar nut, mits daarnaast kleine bijzondere detachementen, superieur gewapend en aangevoerd, uit uitgezochte manschappen samengesteld, door hunne overwinningen op den revolutionairen vijand, aan weifelende elementen den lust ontnemen, om naar de zijde van hun klassegenooten over te gaan.

Beteugelingen van revolutionaire opstanden in de laatste jaren.

Als een voorbeeld van de wijze, waarop onlangs officiers-troepen tegen de revolutie opgetreden zijn, noem ik de beteugeling van revolutionaire opstanden in Bulgarije (1925) en in Litauwen (1927).

In Bulgarije is in het jaar 1925, na den beruchten bom-aanslag in de kathedraal in Sofia, door een klein maar uit uitgezochte mannen samengesteld en met vuur geleid, detachement, in korten tijd de orde hersteld. Sommige regimenten en de politie waren begonnen, teekenen te geven van politieke onbetrouwbaarheid. Eén oogenblik van aarzeling, en een deel van het leger en der burgerlijke organisatie's zou een neutrale houding hebben aangenomen, of naar de opstandelingen zijn overgegaan. Op een groot aantal punten van het rijksgebied, waren nesten van gevaarlijke opstandelingen gevestigd. Deze zijn in den tijd van vier dagen, weliswaar niet zonder bloedvergieten, volkomen uitgeroeid door een detachement van 480 man, bestaande voor de helft uit tijdens den oorlog gedecoreerde beroepsofficieren, en voor de andere helft uit betrouwbare vrijwilligers uit alle standen. In een honderdtal legerauto's, elk van een machinegeweer voorzien, heeft deze troep, onder leiding van overste TRAYANOF, de overal in verwijderde dorpen gebarricadeerde comité's bestormd en neergeschoten, en met een snelheid van 60 kilometer door het platteland stormende, alle centra der rebellie vernietigd. Onmiddellijk daarop keerden de regeeringstroepen tot de oude opvattingen van tucht en trouw terug.

Aangaande Litauwen moeten wij korter zijn, dan deze belangrijke gebeurtenis eigenlijk verdient.

Tengevolge van WOLDEMARAS'S verderfelijke staatkunde was het gansche samenstel van den staat uit de voegen geraakt. De chef van den staf, kolonel PLECHANOWITCH, heeft daarop, met een groep Litauwsche (vroegere Russische) officieren, met de revolvers in de hand in de comitégebouwen binnendringende, de comité's vernietigd.

In Bulgarije en Litauwen zijn na deze repressie's door de stormtroepen de troebelen van kleineren omvang en geringer intensiteit bedwongen door politie en leger.

Slobeschouwing.

M. H. Wij leven in eigenaardige tijden. Alles werkt samen, om in onze samenleving de overtuiging te ondermijnen, dat de vooruitgang alleen daar mogelijk is, waar het nationale leven ononderbroken verloopt, en dat elke disruptie der orde alle voortbrengselen der menschelijke beschaving in gevaar brengt.

Wij zijn langzamerhand zóóver gekomen, dat juist de ideëen van Christelijke onzelfzuchtigheid en edelmoedigheid worden aangewend, om het zelfverweer onzer beschaving te verzwakken, en zodoende de van alle zijden op ons aandringende barbarij te dienen.

Wat zijn zij, die de algeheele en onmiddellijke ontwapening prediken anders, dan — bewust of onbewust — de bondgenooten of de werktuigen van de groote Internationale secte, die er belang bij heeft, dat juist die klassen ontwapend worden, die de dragers en de natuurlijke verdedigers der beschaving zijn, maar die tevens, juist door haar meerdere verfijning en gemoedsverweekelijking, meer dan anderen ontvankelijk zijn voor elk beroep op zachtzinnigheid en passiviteit?

In alle landen wordt methodisch elk gezag ondermijnd, en worden de geesten vertrouwd gemaakt met de gedachte der onvermijdelijkheid en onontbeerlijkheid der sociale eruptie's.

Het geweld en de wreedheden, die de revolutiepartijen plegen, worden door velen onzer intellectueelen vergoelikt

en voorgesteld als de prijs, die de natie's willig te betalen hebben voor haar historische ontwikkeling.

Daartegenover wordt zelfs het zwakste gebaar van zelfverdediging tegen revolutionaire bedreigingen uitgelegd als een onverdragelijk onrecht en als een aanslag op 's menschen geestelijke vrijheid.

Zoo werken allen, groepen van misdeelden en eliten, staatslieden en intellectuelen, de eenen met een misdadige helderziendheid, de anderen met een niet minder misdadige zwakheid, samen in de ondergraving der overtuiging, dat de Orde als zoodanig een onzer kostbaarste goederen is.

Laat men niet zeggen, dat voor West-Europa het revolutionaire gevaar niet in een acuut stadium verkeert, en dat de Westerling niet tot de plotselinge en heftige gebaren van den Oost-Europeër in staat is. Een dergelijke meening omtrent den Rus vindt men in de gansche vóór-revolutionaire letterkunde in Rusland uitgedrukt. Zoo heeft DOSTOJEVSKY bij herhaling de overtuiging uitgesproken en bepleit, dat de Russische boer niet in staat is tot het plegen van revolutionaire gewelddaden, daar hij in Europa de éénige ware Christen is.

Laten wij ons door dergelijke bedarende heelmiddelen niet in slaap laten sussen.

Wie opmerkzaam toeziet, bemerkt, dat de orde niet anders is dan de cohesie van een uiterst dun vliesje, gespannen over het ongedempte geweld aller menschelijke harts-tochten en begeerlijkheden.

Had ook de meest optimistische Russische revolutionair nog in Februari 1917 kunnen denken, dat de volgende maand de instorting zou brengen der dynastie, en de 8e maand nadien de vernietiging der geweldige Russische wereldmacht?

De 20e eeuw heeft ons een nieuw type van sociale omwentelingen gebracht, dat vorige eeuwen niet gekend hadden. Voorheen was eene revolutie de geweldadige uitdrukking van een eisch tot herstel van recht, of tot verwerkelijking van een nieuwe omschreven orde. Zij werd uitgevoerd door hen, die een onmiddellijk belang hadden

bij de verwerkelijking van haar beperkt object. Was haar doel bereikt, dan keerden rust en orde weer.

Sedert de overwinning van de communistische partij in Rusland, is de revolutie geworden tot een methode zonder omschreven doel, tot een werktuig voor onbepaalde en eindelooze destructie's. De nieuwe revolutionaire geest is bezielde door godsdienstig fanatisme, hij richt zich tegen het bestaande, wijl het bestaat, en wil verandering, daar het andere het betere is. Deze revolutionaire mystiek ontsnapt aan elke poging tot compromis of verzoening. Geen concessie kan haar geweld ontwapenen. Daarom is ook de best georganiseerde staat aan hare bedreiging blootgesteld. Onder de rust van den meest bevredigenden rechtstoestand, smeult het revolutionaire gevaar.

Het dreigt niet alleen vanuit de klasse der sociaal misdeelden; aanhangers der revolutionaire partij treft men aan in alle maatschappelijke standen.

En ook in de ruimte heeft de revolutionaire bedreiging zich uitgebreid. Ook de kleinste revolutionaire samenzwering wordt geleid vanuit het directorium eener internationale secte.

In Moskou en overal elders waar sovjetvertegenwoordigingen gevestigd zijn, bevinden zich volledig georganiseerde revolutionaire staven, die gereed staan om — elke in haar ressort — steun te verleen in voorlichting, leiding en geld, aan elke beweging van opstand.

Men moet bedenken, dat niet alleen inheemsche leiders, maar ook buitenlandse, een rol kunnen spelen, dat het aanstoken van een opstand en het wapenen en organiseren van het lagere gespuis, het werk is van betaalde agenten, en dat b.v. in een land als het onze het communistische gevaar alléén daarom veraf schijnt, omdat Moskou er tot dusverre geen geld voor over gehad heeft.

Maar onafhankelijk van Moskou's inmenging in den klassestrijd in alle Europeesche landen, kunnen woelingen een aanvang nemen door resonantie in de lagere klassen van naburige rijken. Toen op 1 Mei 11. in Berlijn straatopstanden uitgebroken waren, die gedurende den eersten dag

schenen, gansche wijken in vuur en vlam te zullen zetten, vertoonden zich in Amsterdam, volgens politierapporten, langs de singels heele groepen van schorriemorrie, dat men anders nooit in de centra ziet opduiken. Toen den volgenden dag gebleken was, dat de Schupo's de revolutionaire beweging meester geworden waren, verdween het gespuis zooals het gekomen was.

Op wie rust de zorg voor de bewaring der orde? Zoodra het begint te spannen, kan men op de burgerij niet rekenen. Ze moge in normale tijden ongevaarlijke manifestatie's organiseeren, snorkende proclamatie's vol moedige beloften verspreiden, zoodra de schoten beginnen te knallen, en in de straten de lijken liggen, zoodra de door de revolutionairen losgelaten tuchthuisboeven begonnen zijn de woonhuizen te doorzoeken, zoodra de verschrikkingen der anarchie zijn losgelaten, dan zijn ook zeer sterke zenuwen niet tegen de „terreur" bestand. Dan zal men ondervinden, hoe weinig men kan rekenen op ongecoefende, ongeorganiseerde lieden, wier dagelijksch moraal tegengesteld is aan het offer voor de gemeene zaak.

Neen, in zulke stormachtige tijden rust het gansche gewicht der ordehandhaving op den officiersstand. In tijden waarin allen het hoofd verliezen, heeft die het hoofd koel te houden. De officier is dan de geroepen leider van het weerbare volk.

Ik heb er daarom op gestaan, om U hedenavond het onvergetelijke tafereel voor den geest te voeren van die Russische officiersafdeelingen, die, om hun vaderland te redden, zonder aarzeling zich gestort hebben in het Onbekende,

die niet hebben gedacht aan hun veiligheid en leven, maar aan hun eer,

die geweigerd hebben, de vijanden van hun cultuur en hun vaderland te dienen, en er de voorkeur aan gegeven hebben, om, meedoogenloos achtervolgd door de ergste vijanden van hun klasse en hun levensovertuiging, bijna allen gewond en bloedend uit versche wonden, gedurende lange maanden een leven te leiden, schooner dan dat der bogatyren uit hunne oude epische legenden,

en die, nog tijdens hun leven, zijn ingegaan in den Roem,

Hun Koeban-tocht is het onloochenbare bewijs voor hetgeen dapperheid en wilskracht vermogen, indien ze geleid worden door een hooge bewustheid omtrent de mensche-lijke plichten. Moge hun onsterfelijk voorbeeld in alle volkeren navolging vinden, als de zware tijden, waarover ik het gehad heb, over Europa zullen aanbreken.

De VOORZITTER.

Mijne Heeren! Het late uur is oorzaak, dat de Spreker na het vertoonen van de verschillende foto's, waarmede hij ons zeer aangenaam heeft beziggehouden, zich genoopt voelde zijn voordracht te eindigen en het laatste gedeelte in het Orgaan te doen opnemen. Dat late uur brengt mij er toe, voor hedenavond geen debat toe te laten, trouwens de gehouden voordracht leent zich niet tot debat, terwijl de inleider zoo duidelijk is geweest, dat verdere inlichtingen wel niet noodig zullen zijn.

Ik zal dus volstaan met Dr. GRONDIJS, namens allen, die onder zijn gehoor zijn geweest, oprechte hulde te brengen voor alle moeite en studie, die hij zich heeft gegeven, om alle gegevens, waarover hij de beschikking heeft, te verwerken en te ordenen tot het samenstellen van de voordracht, waarvan wij hedenavond zoo genoten hebben.

Ik hoop dat de bestudeering van het gedrukte verslag in 't bijzonder er toe zal leiden, partij te trekken van de fouten, die elders gemaakt zijn en die zoo duidelijk door den Inleider zijn aangetoond. Wellicht kan dit belangrijk nut afwerpen bij het eventueel samenstellen van een leidraad tot het beteugelen van revolutionaire woelingen of tot het aanbrengen van wijzigingen en verbeteringen van terzake mogelijk bestaande voorschriften. Ik dank den inleider voor zijn belangwekkende voordracht, die — ik geef hem gaarne daarvan de verzekering — ons allen den ganschen avond geboeid heeft.

Ik sluit de vergadering.

Mededeelingen van Huishoudelijken aard.

NIEUWE LEDEN.

I. Ned.-Indië.

P. L. van Hemert, 1e Lt. Inf. N.-I. L., N. Touwen, 1e Lt. Inf. N.-I. L.

II. Nederland.

's-Gravenhage: H. J. Bueninck, Lt. t. Zee 1e kl. Amersfoort: G. M. J. de Chateau, 2e Lt. 18 R. I. Arnhem: H. A. Alberdingh, 2e Lt. Inf. Bilthoven: L. A. M. Koppert, Kapitein-Vliegenier. Breda: J. Albarda, res. 2e Lt. Art., J. J. K. W. Couvée, res. 2e Lt. Inf., R. F. Swaving-Dijkstra, res. 2e Lt. Art., W. A. Feitsma, res. 2e Lt. Art., J. N. Paro, res. 2e Lt. Art., P. W. van Duin, res. 2e Lt. Inf., J. v. d. Breemer, res. 2e Lt. Inf., N. J. J. van Dam, res. 2e Lt. Inf., J. van Heuveler, res. 2e Lt. Inf., G. W. F. Dronker, res. 2e Lt. Inf., W. E. Froger, res. 2e Lt. Inf. Kampen: B. F. C. de Hosson, 1e Lt. Inf. Rotterdam: C. E. van Wijk, Kap. Inf. Utrecht: J. van der Wiel, 1e Lt. Veld. Art.

PRIJSVRAAG.

Er zijn reeds drie antwoorden ingekomen onder de motto's:

1. Pro Deo et pro Rege.
2. Het beste is voor onze soldaten nog niet goed genoeg.
3. Activité, Vitesse!